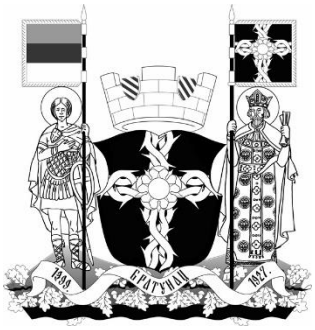


ЛОКАЛНИ ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ОПШТИНЕ БРАТУНАЦ 2026-2031.

Братунац, март 2026. године

САЖЕТАК

Општински план управљања отпадом представља документ којим се организује процес управљања отпадом на нивоу општине Братунац.

У њему су наведени основни подаци о општини и произвођачима отпада. Такође, описан је правни и административни оквир, са посебним освртом на финансирање система управљања отпадом. Извршена је анализа постојећих капацитета и инфраструктуре за управљање отпадом и дати подаци о тренутним и будућим количинама пикупљеног отпада.

На основу свега тога су идентификовани главни проблеми, те дефинисани начини, правци и динамика њиховог рјешавања у складу са позитивним националним и ЕУ законодавством, те постављени циљеви и предвиђене активности за њихову реализацију у периоду 2026-2031. године.

САДРЖАЈ

1 УВОД 4

2 ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ И ПРОИЗВОЂАЧИМА ОТПАДА 5

3 ПРАВНИ ОКВИР ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ 15

4 АДМИНИСТРАТИВНИ ОКВИР УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ 23

5 ПОСТОЈЕЋИ КАПАЦИТЕТИ ЗА ПРИКУПЉАЊЕ И ОДВОЗ ОТПАДА 26

6 ПОСТОЈЕЋА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ 31

7 НЕЛЕГАЛНА ОДЛАГАЛИШТА 33

8 ТРЕНУТНЕ И БУДУЋЕ КОЛИЧИНЕ 34

9 ФИНАНСИРАЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ 37

10 ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ 41

11 СПЕЦИФИКАЦИЈА ПРОБЛЕМАERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**42**

12 ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ЗА ПЛАНСКИ ПЕРИОДERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**44**

13 ПРОГРАМ МЈЕРА (АКЦИОНИ ПЛАН)ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**45**

14 АНАЛИЗА РИЗИКА 47

15 МОНИТОРИНГ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ 48

1 Увод

Локални план управљања отпадом представља документ којим се организује процес управљања отпадом на нивоу општине. Законом о управљању отпадом ("Сл. гласник РС" бр. 111/13 , 106/15 , 16/18 , 70/20 , 63/21 и 65/21) дефинисана је обавеза израде локалних планова управљања отпадом који требају бити усаглашени са Стратегијом управљања отпадом, а који усвајају скупштине локалне самоуправе. Прије усвајања, план се доставља Министру за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске на стручну оцјену и мишљење.

Локални план управљања отпадом треба да садржи сљедеће елементе:

- ✓ очекиване врсте, количине и поријекло укупног отпада на територији,
- ✓ очекиване врсте, количине и поријекло укупног отпада који ће бити искоришћен или одложен у оквиру територије обухваћене планом,
- ✓ очекиване врсте, количине и поријекло укупног отпада који ће прихватити из других јединица локалне самоуправе,
- ✓ циљеви који треба да се остваре у погледу поновне употребе и рециклаже отпада у области која је обухваћена отпадом,
- ✓ програм сакупљања отпада из домаћинства,
- ✓ програм сакупљања опасног отпада из домаћинства,
- ✓ програм сакупљања комерцијалног отпада,
- ✓ програм управљања индустријским отпадом,
- ✓ приједлоге за поновну употребу и рециклажу отпада,
- ✓ програм смањења количина биоразградивог и амбалажног отпада у комуналном отпаду,
- ✓ програм развијања јавне свијести о управљању отпадом,
- ✓ локацију постројења за сакупљање отпада, третман и одлагање отпада, укључујући податке о локацијским условима,
- ✓ мјере за спречавање кретања отпада који није обухваћен планом и мјере за поступање са отпадом који настаје у ванредним ситуацијама,
- ✓ мјере санације неуређених депонија,
- ✓ надзор и праћење планираних активности и мјера,
- ✓ процјену трошкова и изворе финансирања за планиране активности,
- ✓ могућности сарадње између двију или више јединица локалне самоуправе,
- ✓ рокове за извршење планираних мјера и активности и
- ✓ друге податке, циљеве и мјере од значаја за ефикасно управљање отпадом.

Локални план управљања отпадом припрема одјељење јединице локалне самоуправе надлежно за послове заштите животне средине у сарадњи са другим организационим јединицама надлежним за послове привреде, финансија, просторног уређења, као и са представницима привредних друштава, односно предузећа, удружења, стручних институција, невладиних и других организација које се баве заштитом животне средине, укључујући и организације потрошача.

Локани план управљања отпадом доноси се на период од пет година (2026-2031) и може се ревидирати, а ставља се на увид јавности сваке године. План је израдила радна група, именована од стране начелника општине Братунац број; 02-020-122/26 од 18.03.2026. год. у саставу:

1. Стојан Илић, координатор Радне групе,
2. Игор Стевић, члан
3. Миливоје Ристановић, члан

4. Рада Веселиновић, члан
5. Горан Благојевић, члан

Скупштина оптине Братунац је дана 27.02.2018. године донела одлуку бр. 01-022-19/18 о затварању локалне депоније за одлагање чврстог комуналог отпада на подручју Јеловаца, те да се њена санација изврши у складу са важећим прописима и чврст комунални отпад одвози на регионалну санитарну депонију „Црни Врх“ у Осмацима. Истом одлуком дефинисано је да ће се одлагање животињског отпада вршити на дијелу старе локалне депоније. Уговор о пружању услуга за пријем и депоновање комуналног отпада са подручја општине Братунац између ЈП “Регионална депонија” доо Зворник и КП “Градска чистоћа” ад Братунац закључен је 11.01.2017. године број: 20/17.

2 Основни подаци о Општини и произвођачима отпада

2.1 Положај

Територија општине Братунац се налази у источном дијелу Босне и Херцеговине, као дио Републике Српске, а простире се на преко 293 км² између сусједних општина: Сребренице на југозападу, Милића на сјеверозападу и Зворника на сјеверу. Ријека Дрина формира границу општине Братунац са Србијом (општине Љубовија и Бајина Башта) у дужини од 68 км.

Подручје општине обухвата један велики равничарски појас на лијевој обали ријеке Дрине (30% укупне територије општине), надморске висине 174 м, док је унутрашњости општине брдски појас надморске висине од 300 до 772 м.

Територија општине, с мањом равничарском и већом брдском конфигурацијом терена, припада појасу умјерено континенталне климе с дугим и топлим љетом и хладном зимом, с много снијежних падавина. Просјечна годишња температуре је 16˚С.

Поред ријеке Дрине као највећег хидропотенцијала, територију општине пресијеца велики број малих ријека и то: Крижевица, Глоговачка, Сашка, Слапашничка, Лозничка, Грабовачка, Факовићка, Кравичка, Бљечевска, Јежестичка, Раковачка, Тегарска ријека, Јадар и Шимуна.

Општина Братунац се убраја у средње насељене општине са око 21. 800 становника у 27 м^3, док је по попису из 1991. године на подручју општине живјело 33.575 становника.

Морфологија терена не представља проблем прикупљања отпада у урбаном дијелу опшине као и насељима које се налазе близу саобраћајница. Насељена мјеста која нису уз собраћајнице (Јакетићи, Јошева, Јагодња, Млечва, Пирићи, Јелах, Бљечева, Липеновићи, Шиљковићи, Брана Б., Бањевићи и Оправдићи) не постоји могућност приласка возилима а самим тим и прикупљања отпада, која су наведена у табели 2, представљају један од најважнијих ограничавајућих фактора у процесу успостављања система управљања отпадом на подручју цијеле општине Братунац. Ови проблеми постају још израженији у зимском периоду, што је детаљније приказано у табели 2.

2.2 Однос руралног и урбаног дијела Општине

Структуру насеља општине Братунац чини мрежа од 50 насељених мјеста, која се као таква службено воде у државној статистици Републике Српске, а настала су под утицајем природних, историјских, саобраћајних, друштвених, привредних и других фактора. За систем насеља општине може се рећи да је неразвијен и моноцентричан са изразитом доминацијом градског насеља Братунац и као општинског и урбаног центра.

Општина Братунац је територијално организована у 48 катастарских општина и 27 мјесних заједница. Мјесне заједнице које чине општину Братунац по Статуту општине Братунац су: МЗ Побрђе, МЗ Братунац I, МЗ Братунац II, МЗ Подчауш, МЗ Моштанице, МЗ Суха, МЗ Селишта, МЗ Пилана, МЗ Борићи-Подградац, МЗ Загони-Бљечева, МЗ Реповац, МЗ Залужје, МЗ Вољавица, МЗ Михаљевићи, МЗ Бјеловац, МЗ Осамско, МЗ Красан поље, МЗ Слапашница, МЗ

Храна, МЗ Глогова, МЗ Јежештица, МЗ Жлијебац, МЗ Факовићи, МЗ Тегаре, МЗ Полум, МЗ Кравица, МЗ Коњевић Поље.
По типу насеља се могу подијелити на сеоска и градска. На територији општине од градских насеља издваја се само Братунац, док су сва остала насеља сеоског типа. У морфолошком погледу насеља се могу подијелити на насеља разбијеног типа, полузбијеног и збијеног типа.

Табела 1. Преглед мјесних заједница разврстаних по удаљености

Група I (14 МЗ удаљене до 5 км)	Група II (7 МЗ удаљене до 10 км)	Група III (6 МЗ удаљене од 10-30 км)
Побрђе, Братунац I, Братунац II, Подчауш, Моштанице, Суха, Селишта, Пилана, Борићи-Подградац, Загони-Бљечева, Реповац, Залужје, Вољавица, Михаљевићи	Бјеловац, Осамско, Красан Поље, Слапашница, Храна, Глогова, Јежештица	Жлијебац, Факовићи, Тегаре, Полом, Кравица, Коњевић поље
Укупно 27 Мјесних заједница		

Извор: Нацрт стратешког плана општине Братунац, „Општина Братунац”, Братунац 2026.

На карти број 1. приказана је територија општине Братунац са границом урбаног подручја. Површина урбаног дијела општине (стамбена зона) износи 50 ха, према урбанистичком Регулацином плану.

У табели број 2. приказан је списак свих мјесних заједница и насељених мјеста гдје је наведен тип насеља, удаљеност од центра општине, квалитет приступног пута и дужина пута са асфалтираном подлогом.

У насељима гдје постоји добра проходност путева, одвоз отпада се може вршити коришћењем великог возила, док се у подручјима са отежаним приступом отпад може прикупљати у пластичне вреће или канте, које ће се одвозити лаким теретним камионима или у одређеним терминима транспортовати тракторима на локације које су недоступне великим возилима.

Табела 2. Однос руралног и урбаног дијела општине

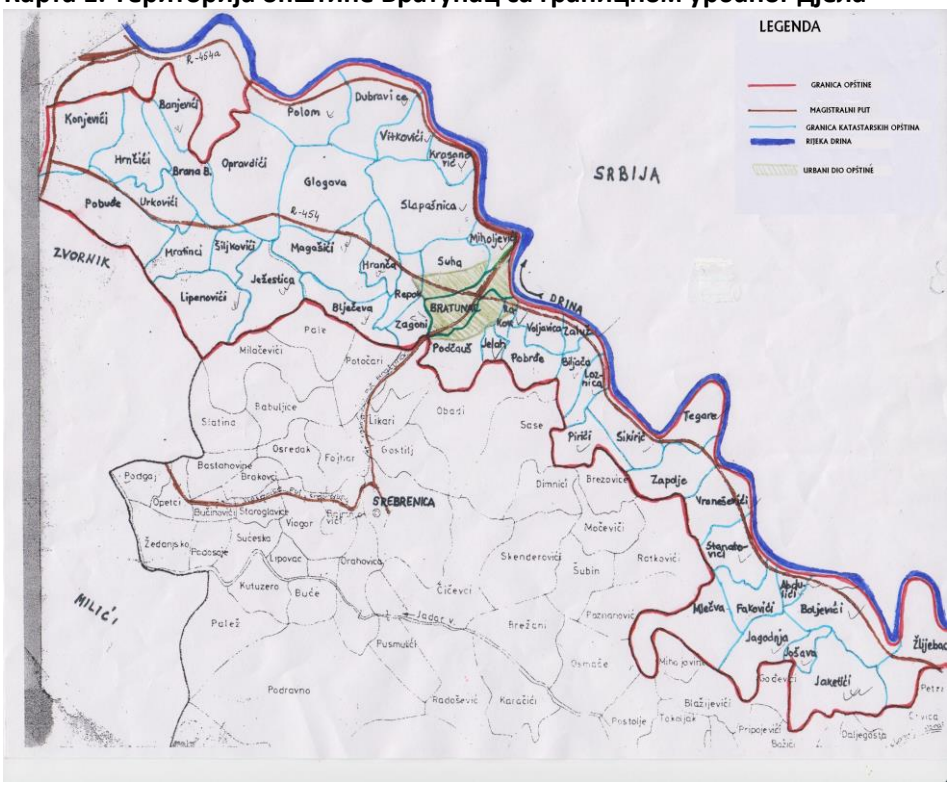
РБ	**Назив МЗ**	**Насељена мјеста**	**Је ли насеље има урбан облик или је расуто на великој површини**	**Постоји ли приступни пут довољно добар за зимски период**	**Удаљеност од центра Општине КМ (асфалт)**
1.	**Братунац**	**Централно насеље**	**збијени тип**	**ДА(Велико возило)**	**/**
2.	Коњевић Поље	Коњевићи	расуто	ДА (Кипер/Трактор	25(22)
3.		Урковићи	расуто	ДА (Кипер/Трактор)	26(22)
4.		Побуђе	расуто	ДА (Кипер/Трактор)	26(22)
5.		Хрнчићи	расуто	ДА (Кипер/Трактор)	24(22)
6.	Борићи-Подградац	Братунац	полузбијени	ДА (Велико возило)	3(3)
7.	Пилана	Братунац	полузбијени	ДА (Велико возило)	2(2)

8.	Моштанице	Братунац	полузбијени	ДА (Велико возило)	1,5(1,5)
9.	Братунац I	Братунац	полузбијени	ДА (Велико возило)	/
10.	Факовићи	Абдулићи	расуто	ДА (Велико возило)	27(25)
11.		Бољевићи	расуто	ДА (Кипер/Трактор)	29(25)
12.		Млечва	расуто	ДА (Кипер/Трактор)	30(25)
13.		Факовићи	полузбијени	ДА (Велико возило)	22(22)
14.		Вранешевићи	расуто	НЕ	27(25)
15.		Станатовићи	расуто	НЕ	29(25)
16.	Тегаре	Тегаре	полузбијени	ДА (Велико возило)	15(15)
17.		Запоље	расуто	НЕ	25(22)
18.	Бјеловац	Бјеловац	полузбијени	ДА (Велико возило)	8(8)
19.		Сикирић	расуто	DA	10(8)
20.		Пирићи	расуто	НЕ	11(8)
21.		Лозница	расуто	НЕ	10(8)
22.	Жлијебац	Жлијебац	полузбијени	ДА (Велико возило)	40(40)
23.		Јагодња	расуто	НЕ	44(40)
24.		Јакетићи	расуто	НЕ	46(40)
25.		Јошева	расуто	НЕ	48(40)
26.	Јежештица	Јежештица	полузбијени	ДА (Велико возило)	10(10)
27.	Загони - Бљечева	Загони	полузбијени	ДА (Кипер/Трактор)	3(3)
28.		Бљечева	расуто	ДА (Кипер/Трактор)	5(3)
29.	Подчауш	Подчауш	полузбијени	ДА (Велико возило)	2(2)
30.		Јелах	полузбијени	ДА (Велико возило)	2(2)
31.	Кравица	Кравица	полузбијени	ДА (Велико возило)	13(13)
32.		Бањевићи	расуто	DA	18(12)
33.		Брана Бабићи	расуто	ДА (Кипер/Трактор)	16(12)
34.		Липеновићи	расуто	НЕ	20(12)
35.		Мратинци	расуто	ДА(Кипер/Трактор)	16(12)
36.		Оправдићи	расуто	ДА(Кипер/Трактор)	15(12)
37.		Оћеновићи	расуто	ДА(Кипер/Трактор)	18(12)
38.		Шиљковићи	разбијени	ДА(Кипер/Трактор)	15(12)
39.	Хранча	Хранча	расуто	ДА	3(3)

				(Кипер/Трактор)	
40.		Магашићи	расуто	ДА (Кипер/Трактор)	5(3)
41.	Полом	Полом	полузбијени	ДА (Велико возило)	20(20)
42.	Селишта	Братунац	полузбијени	ДА (Велико возило)	1(1)
43.	Глогова	Глогова	полузбијени	ДА (Велико возило)	7(7)
44.	Слапашница	Слапашница	полузбијени	ДА (Велико возило)	7(7)
45.	Суха	Суха	полузбијени	ДА (Велико возило)	2(2)
46.	Побрђе	Побрђе	полузбијени	ДА (Велико возило)	2(2)
47.	Михаљевићи	Михаљевићи	расуто	НЕ	3
48.	Красанпоље	Красановићи	полузбијени	ДА (Велико возило)	5(5)
49.	Осамско	Дубравице	полузбијени	ДА(Велико возило, трактор)	13(10)
50.		Витковићи	полузбијени	ДА(Кипер/Трактор)	13(10)
51.	Залужје	Залужје	полузбијени	ДА (Велико возило)	6(6)
52.		Биљача	полузбијени	ДА (Велико возило)	7(7)
53.	Реповац	Реповац	полузбијени	ДА (Велико возило)	2(2)
54.	Вољевица	Вољевица	полузбијени	ДА (Велико возило)	4(4)

Извор: Подаци АД "Градска чистоћа" Братунац

Карта 1. Територија општине Братунац са граничном урбаног дјела



2.3 Број становника и домаћинстава по мјесним заједницама

Табела 3. Број становника и домаћинстава по мјесним заједницама

РБ	Назив МЗ	Насељена мјеста	Процјена броја становника	Број домаћинстава	Да ли МЗ користи услуге?
1.	Братунац	Централно насеље Братунац	7064	1766	ДА (Велико возило) 100%
2.	Коњевић Поље	Коњевићи	664	166	50
3.		Урковићи	492	123	50
4.		Побуђе	888	222	НЕ
5.		Хрнчићи	552	138	ДА 50%
6.	Факовићи	Абдулићи	20	5	НЕ
7.		Бољевићи	384	96	50
8.		Млечва	220	55	НЕ
9.		Факовићи	92	23	50
10.		Вранешевићи	176	44	50
11.		Станатовићи	36	9	50
12.	Тегаре	Тегаре	500	125	50
13.		Запоље	72	18	НЕ
14.	Бјеловац	Бјеловац	196	49	ДА 100%
15.		Сикирић	104	26	ДА 50%
16.		Пирићи	12	3	НЕ
17.		Лозница	56	14	ДА 90%
18.	Жлијебац	Жлијебац	416	104	50
19.		Јагодња	48	12	НЕ

20.		Јакетићи	56	14	НЕ
21.		Јошева	60	15	НЕ
22.	Јежештица	Језештица	388	97	80
23.	Загони – Бљечева	Загони	152	38	50
24.		Бљечева	208	52	50
25.	Подчауш	Подчауш	188	47	ДА 90%
26.		Јелах	80	20	НЕ
27.		Раковац	200	50	ДА 95%
28.	Кравица	Кравица	896	224	80
29.		Бањевићи	20	5	НЕ
30.		Брана Бабићи	108	27	НЕ
31.		Липеновићи	24	6	НЕ
32.		Мратинци	20	5	НЕ
33.		Оправдићи	360	90	НЕ
34.		Оћеновићи	8	2	НЕ
35.		Шиљковићи	28	7	НЕ
36.	Хранча	Хранча	700	175	ДА 90%
37.		Магашићи	92	23	20
38.	Полом	Полом	320	80	80
39.	Глогова	Глогова	848	212	ДА 80%
40.	Слапашница	Слапашница	584	146	НЕ
41.	Суха	Суха	628	157	ДА 70%
42.	Побрђе	Побрђе	264	66	ДА 90%
43.	Михаљевићи	Михаљевићи	224	61	ДА 80%
44.	Красан Поље	Красановићи	284	71	ДА80%
45.	Осамско	Дубравице	372	93	ДА 50%
46.		Витковићи	276	69	ДА 80%
47.	Залужје	Залужје	256	64	ДА 80%
48.		Биљача	216	54	80
49.	Реповац	Реповац	784	196	ДА 95%
50.	Вољевица	Вољевица	704	176	ДА 80%

Извор: Подаци Одјељења за просторно уређење и стамбено комуналне послове општине Братунац и АД "Градска Чистоћа"

Број домаћинстава на подручју општине Братунац, добијен је на основу евиденције Одјељења за просторно уређење и стамбено - комуналне послове општине Братунац о броју пописаних домаћинстава ради постављања кућних бројева. Тај број треба узети са резервом. Број становника добијен је тако што је процијењени број домаћинстава помножен са бројем четири (4), као просјечном величином домаћинства за општину Братунац

Прикупљање и одвоз чврстог комуналног отпада организовано је у урбаној градској зони и у више приградских насеља. У урбаном дјелу опшине Братунац прикупљање отпада се врши свакодневно, а у приградским насељима: Сикирић, Лозница, Бјеловац, Хрнчићи, Загони, Подчауш, Раковац, Хранча, Глогова, Суха, Побрђе, Михаљевићи, Дубравице, Витковићи, Залужје, Реповац, Вољевица, Моштанице, Жути мост и Красанпоље се прикупља једном седмично.

Одкуком Скупштине општине Братунац број: 01-022-19/18 од 27.02.2018. године затворена је локална депонија за одлоагање чврстог комуналног отпада на подручју Јеловаца, а исти се одвози на регионалну санитарну депонију Црни Врх Осмаци.

2.4 Произвођачи отпада из привреде

У табели број 4. дат је преглед произвођача отпада из привреде по врстама и количинама отпада.

Табела 4. Произвођачи отпада из привреде

Бр.	Произвођач	Врста отпада	Оператер који преузима и збрињава отпад
1.	Самосталне трговинске радње (99)	Амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“ Братунац
2.	Смосталне угоститељске радње (33)	Мјешовити отпад	АД „Градска чистоћа“ Братунац
3.	Самосталне занатске радње (59)	- Мјешовити отпад - Аутомобилске гуме	АД „Градска чистоћа“ Братунац
4.	ДОО, АД, Канцеларијски простори (65)	- Мјешовити отпад - Аутомобилске гуме	АД „Градска чистоћа“ Братунац
5.	Самосталне трговинске занатске радње (23)	Мјешовити отпад	АД „Градска чистоћа“ Братунац
6.	ДОО „Зворничанка“	Папирна, картонска, пластична, дрвена, метална, композитна, мјешана, стаклена и текстилна амбалажа.	АД „Чистоћа“ Братунац
7.	ДОО „Петропројект“	Отпад кора и плута, пиљевина, иверје, струготине, дрво, медијапан и фурнир који садрже опасне супстанце. Отпади који нису другачије спецификовани.	АД „Градска чистоћа“ Братунац
8.	ДОО “Гама пром“	Отпад кора и плута, пиљевина, иверје, струготине, дрво, медијапан и фурнир који садрже опасне супстанце. Отпади који нису другачије спецификовани.	АД „Градска чистоћа“ Братунац
9.	ДОО „ТРОПИК“	Муљ од прања и чишћења. Отпад од животињског ткива. Материјал неподобан за јело и обраду. Муљ од третмана течног отпада на локацији стварања. Отпади који нису другачије спецификовани.	АД „Градска чистоћа“ Братунац
10.	ДОО,,ПЕПКО,,	Папирна, картонска, пластична, дрвена, метална, композитна, мјешана, текстилна амбалажа.	АД „Градска чистоћа“ Братунац

11.	Вулканизерске радње (3)	Аутомобилске гуме, мјешовити отпад.	АД „Градска чистоћа“ Братунац
12.	Аутомеханичарске радње (14)	Аутомобилске гуме, мјешовити отпад.	АД „Градска чистоћа“ Братунац
13.	Бензиске пумпе (6)	Мјешовити отпад.	АД „Градска чистоћа“ Братунац
14.	Месаре (3)	Муљ од прања и чишћења. Отпад од животињског ткива. Материјал неподобан за јело и обраду. Муљ од третмана течног отпада на локацији стварања. Отпади који нису другачије спецификовани.	АД„Градска чистоћа“ Братунац
15.	Апотеке (4)	Хемикалије које садрже опасне супстанце.	АД „Градска чистоћа“ Братунац
16.	Пољопривредне апотеке (4)	Мјешовити отпад.	АД „Градска чистоћа“ Братунац
17.	Специјалистичке здравствене установе (4)	Оштри инструменти. Дијелови тијела и органи, укључујући и кесе са крвљу и крвне продукте. Отпад чије сакупљање и одлагање не подлијеже посебним захтјевима због спријечавања инфекција (нпр. завоји, гипсеви, постељина, одећа за једнократну употребу, пелене). Амалгамски отпад из стоматологије.	,,ЕЦО ГРУП,, Д.О.О БАЊА ЛУКА
18.	Ветеринарске установе (4)	Оштри инструменти.Отпад чије сакупљање и одлагање подлијеже посебним захтјевима, због спријечавања инфекција. Отпад чије сакупљање и одлагање не подлијеже посебним захтјевима, због спријечавања инфекција.	АД „Градска чистоћа“ Братунац
19.	Клаоница (1)	Опасни отпад. Муљ од прања и чишћења. Отпад од животињског ткива. Материјал неподобан за јело и обраду. Муљ од третмана течног отпада на локацији стварања. Отпади који нису другачије спецификовани.	

Извор: Подаци АД „ Градска чистоћа“ Братунац

Произвођачи отпада из привреде који нису обухваћени збрињавањем отпада од стране АД „Градска Чистоћа“, налазе се ван урбаног дјела општине су: СТР (12), СЗР (3), ДОО (1), СУР (1). Посебно су издвојени већи произвођачи отпада: ДОО „Петропројект“ и ДОО “Гама пром“ јер као пилане један дио свог отпада (пиљевина) користе за производњу брикета. Међу произвођачима опасног отпада налазе се: вулканизерске радње (3), аутомеханичарске радње (14), бензинске пумпе (6), месаре (3), апотеке (4), пољопривредне апотеке (4), специјалистичке здравствене установе (4), ветеринарске установе (4) клаоница (1).

Одређене категорије отпада, који настаје код занатских радњи, а који се дефинише као опасни отпад (прерађена уља, акумулатори и сл.) се након прикупљања одређене количине отпрема преко добављача, који врше прикупљање те врсте отпада и одвозе ван граница општине Братунац. Комплетно прикупљање и отпремање наведених врста отпада занатске радње врше у властитој режији, тако да не постоје тачни подаци о количинама тог отпада.. ДОО „Зворничанка“ и ДОО „Тропик“ посједују пресе за картон, тако да картонску амбалажу пресује и предају трећем лицу ван општине Братунац на рециклажу.

Иако постоји законска обавеза која прописује да су пољопривредне апотеке дужне да врше пријем амбалаже након коришћења пестицида, иста се у пракси не спроводи.

2.5 Произвођачи отпада - јавне установе

У табели број 5. дат је преглед јавних установа, које углавном производе мјешовити комунални отпад (највише папир и амбалажни отпад), те мање количине канцеларијског и електронског отпада.

Табела 5. Произвођачи отпада јавне установе

Произвођач отпада	Врста отпада		Оператер који преузима и збрињава отпад
	Опасан отпад	Други отпад	
Административна служба	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
МУП - ЦЈБ Братунац	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Поште РС – РЈ Братунац	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
ОШ „Вук Караџић“	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
ОШ „Бранко Радичевић“	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
СШЦ Братунац	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Упарава за индиректно опорезивање БиХ ЦР/ГП Братунац	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Гранична полиција БиХ ГП Братунац	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Дом Здравља Братунац	Медицински отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Народна библиотека	Електронски	Папир, амбалажни	АД „Градска

Произвођач отпада	Врста отпада		Оператер који преузима и збрињава отпад
	Опасан отпад	Други отпад	
	отпад	отпад	чистоћа“
Центар за социјални рад	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Завод за запошљавање	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Дјечије обданиште „Радост“	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Црвени крст	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Пореска управа	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
ЈКП „Рад“	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
АД „Градска чистоћа“	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Електродистрибуција	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Борачка организација	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Удружење пензионера	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Фонд ПИО	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
Фонд здравственог осиг.	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“
ШГ „Дрина“-Јасеник	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа
Удружење „Природа”	Електронски отпад	Папир, амбалажни отпад	АД „Градска чистоћа“

Извор: Подаци АД „Градска чистоћа“ Братунац

Сав отпад који произведу јавне установе се одлаже у контејнере и заједно са комуналним отпадом одлаже на регионалну депонију.

Електронски отпад (електрични апарати и уређаји, рачунари, телевизори, монитори, мастила, тонери, батерије и сл.) представља потенцијалну опасност услед неправилног руковања и складиштења, јер садрже алкалије, гасове, најчешће пластичне, металне и стаклене дијелове, хемијске елементе као што су олово, кадмијум, берилијум, жива и многи други племенити и тешки метали. Мрежа откупних центара у БиХ је недовољно развијена, па су одлагање и рециклажа оваквих производа још увијек неорганизоване из разлога недовољне ангажованости имаоца оваквих врста отпада.

Дом Здравља производи медицински отпад и има сколпљен уговор са фирмом „ECO GROUP“ ДОО Бања Лука за одвоз истог. Предузеће има дозволу за прикупљање, складиштење, транспорт и спаљивање опасног и неопасног медицинског отпада на територији Републике Српске. Опасни медицински отпад садржи елементе хемијске и биолошке опасности и дијели се према својствима које га чине опасним и према мјесту настанка на: патолошки отпад (ампутати, ткива, органи и сл.), инфективни отпад (садржи патогене биолошке агенсе који могу изазвати болести људи), оштри предмети (игле,

ланцете, штрицаљке, скалпели и сл.), фармацеутски отпад, хемијски отпад, посуде под притиском и радиоактивни отпад.

Фармацеутски отпад (фармацеутски производи, лијекови и хемикалије којима је истекао рок употребе или се требају бацити из било ког другог разлога), који настаје у апотекама, се прикупља и преко добављача отпрема произвођачима медикамената. Ветеринарска станица генерише мале количине фармацеутског и анималног отпада, који одвозе добаљачи.

Систем збрињавња инфективног и медицинског отпада на нивоу Републике Српске још увијек није успостављен, осим у Градовима, што представља велики проблем и задатак свих структура које учествују у његовом стварању и збрињавању.

3 Правни оквир за управљање отпадом

3.1 Плански документи управљања отпадом

Надлежност за заштиту животне средине у Босни и Херцеговини, а самим тим и управљање отпадом, је према Дејтонском споразуму на ентитетском нивоу дата Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске.

Делегација ЕУ у БиХ је 1998. године кроз ПХАРЕ програм финансирала израду „Стратегије управљања отпадом у Босни и Херцеговини". Стратегију је урадила AEA Технологу из Велике Британије у сарадњи са локалним стручњацима. Стратегијом је по први пут интегрално сагледан проблем управљања отпадом у цијелој БиХ, и предложен регионални приступ рјешавања одлагања отпада. У средњорочном периоду планирано је 14 регионалних депонија и добрим дијелом су до данас изграђене , пет регионалних депонија на територији цијеле БиХ.

У Републици Српској, Стратегија је усвојена од стране Народне скупштине РС 2003. године и постала обавезујући документ, као и подлога за све активности везане за управљање отпадом. Стратегија је послужила као темељ за израду ентитетских Закона о управљању отпадом и била покретач иницијативе за кредит Свјетске банке за изградњу регионалних депонија у БиХ.

Закон о управљању отпадом такође налаже израду ентитетских стратегија управљања отпадом. У Републици Српској израђена је републичка стратегија управљања отпадом за период 2017-2026. Стратегија управљања отпадом: успоставља оквир за одрживо поступање са отпадом у наредном периоду, што подразумијева смањење количине отпада који се производи, а са произведеним отпадом одрживо управљање, усмјерава активности на процес доношења законских и подзаконских аката усклађених са законодавством ЕУ, утврђује одговорности за отпад, поставља краткорочне и дугорочне циљеве управљања отпадом као и мјере и смјернице за постизање постављених циљева, утврђује финансирање мјера за успостављање система управљања отпадом.

Циљ Стратегије управљања отпадом је:

– доношење подзаконских прописа којима би се на детаљан начин уредило управљање свим категоријама отпада у Републици

– усклађење законске регулативе Републике са ЕУ законодавством уважавајући и стратешко опредјељење Републике,

– успостављање информационог система за сакупљање података о количинама отпада,

– развој одрживог система управљања отпадом на начелима заштите животне средине уз спровођење едукације на свим нивоима друштва и привреде,

– повећање обухваћености домаћинстава организованим сакупљањем отпада,

– повећање одвојеног сакупљања отпада и рециклажу,

– санирање постојећих и дивљих депонија,

– санација „црних тачака",

– изградња одговарајућих објеката за третман / збрињавање отпада

У складу са чланом 9. Закона о управљању отпадом јединице локалне самоуправе су дужне донијети локалне планове управљања отпадом.

Плански документи који су донесени на подучју општине Братунац, а тичу се управљања отпадом су:

- Регулациони план општине Братунац (1985)
- Просторни план општине Братунац 2011-2031 (усвојен 2013. године од стране СО Братунац)
- Стратегија одрживог развоја општине Братунац 2026-2031

У Стратегији локалног одрживог развоја развоја општине Братунац се наводи да тренутно стање система за организаовану евакуацију отпада у општини је преласком одвоза отпада на регионалну депонију подигнут на виши ниво, међутим да је то још незадовољавајуће са становишта заштите животне средине. Поред тога да су велики проблеми нередовно прикупљање и одвоз чврстог отпада из руралних дијелова; неконтролисано одлагање чврстог отпада, тј. стварање дивљих депонија; непостојање рециклаже отпада; присуство отпада у водотоцима; прљаве улице и присутност неугодног мириса; недовољан број корпи и контејнера за отпад; несавјестан однос грађана према одлагању отпада. Ови проблеми доводе до између осталог неискориштеност секундарних сировина због непостојања система рециклаже и појаве дивљих депонија услед несавјесног и неодговорног односа становништва.

Да би се испунили постављени циљеви, неопходно је бавити се подизањем функционалног стандарда грађана, еколошке свјести и квалитета живљења али и услова за обављање пословних активности.

Регулациони план за подручје урбаног дјела општине Братунац, не одређује локације контејнера, зелених острва, локацију рециклажног дворишта и претоварне станице. Приликом изградње/постављања наведених објеката потребно је извршити измјене Регулационог плана којима би се предвидјеле тачне локације.

Из области управљања отпадом до сада су реализоване мјере и пројекти који углавном захтијевају мања улагања финансијских средстава.

У циљу подизања нивоа свијести и одговорности становништва о значају заштите животне средине, одржано је више предавања на тему управљања отпадом.

У сарадњи са локалним становништвом, локалним привредницима, невладиним организацијама и дјецом из основних и средње школе, организоване су бројне акције чишћења града и локалних дивљих депонија, јавних и зелених површина. Ове акције се организују сваке године у складу са потребама.

Већ годинама, ученици свих школа на подручју општине Братунац, учествују у чишћењу и уређењу ужег дијела града, у акцији „Април мјесец чистоће“.

3.2 Законска регулатива

У табели број 6. је дат преглед релеватних прописа на републичком нивоу везано за област управљања отпадом те надлежности/обавезе из ових прописа које су стављене на терет општинама.

Табела 6. Прописи од значаја за управљање отпадом у Републици Српској

Закон/Правилник	Број Сл. гласника РС	Надлежности/Обавезе
Закон о заштити животне средине	71/12 и 79/15 и 70/20	овим законом уређују се заштита животне средине ради њеног очувања, смањења ризика по живот и здравље људи, те осигурања и побољшања квалитета живота, заштита свих елемената животне средине, информисање и приступ информацијама у области заштите животне средине, планирање и заштита животне средине, стратешка процјена утицаја и процјена утицаја на животну средину, поступак издавања еколошких дозвола и спречавање несрећа великих размјера, систем екоозначавања и управљање заштитом животне средине, финансирање активности у вези са животном средином, одговорност за штету нанесену животној средини, као и права и обавезе правних и физичких лица која обављају дјелатности утврђене овим законом.
Закон о управљању отпадом	111/13 , 106/15,16/18, 70/20,63/21 и 65/21	овим законом уређују се: врсте и класификација отпада, планирање управљања отпадом, субјекти управљања отпадом, одговорности и обавезе у управљању отпадом, организовање управљања отпадом, управљање посебним токовима отпада, поступак издавања дозвола, прекогранично кретање отпада, извјештавање о отпаду и база података, финансирање управљања отпадом, надзор, као и друга питања од значаја за управљање отпадом. Управљање отпадом је дјелатност од општег интереса што подразумијева спровођење прописаних мјера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима и бригу о постројењима за управљање отпадом послије затварања.

Закон/Правилник	Број Сл. гласника РС	Надлежности/Обавезе
Закон о комуналним дјелатностима	124/11 и 100/17	овим законом утврђују се комуналне дјелатности од посебног јавног интереса и начин обезбјеђивања посебног јавног интереса, организација обављања комуналних дјелатности и начин њиховог финансирања. Као комуналне дјелатности од посебног јавног интереса, у смислу овог закона, сматрају се: производња и испорука воде, пречишћавање и одвођење отпадних вода, производња и испорука топлотне енергије, збрињавање отпада из стамбених и пословних прос тора, управљање јавним просторима за паркирање возила, одржавање јавних тоалета, управљање кабловским канализацијама за комуникацијске каблове и системе, тржничка дјелатност, погребна дјелатност, димњачарска дјелатност, јавни превоз лица у градском и приградском саобраћају, чишћење јавних површина у насељеним мјестима, одржавање, уређивање и опремање јавних зелених и рекреационих површина, одржавање јавних саобраћајних површина у насељеним мјестима, одвођење атмосферских падавина и других вода са јавних површина, јавна расвета у насељеним мјестима и дјелатност зоохигијене.
Закон о комуналној полицији	28/13 и 41/15 и 31/25	овим законом уређује се организовање комуналне полиције, обављање комунално-инспекцијског надзора, надлежност полиције, радноправни статус комуналног полицајца, начин и поступак вршења комунално-инспекцијског надзора, Стратегија управљања отпадом за период 2017–2026. година 12 обавезе и овлашћења комуналног полицајца, права и обавезе субјекта надзора и друга питања од значаја за обављање комунално-инспекцијског надзора према важећим прописима на подручју РС.

Постоји још цијели низ релевантних закона као нпр: Закон о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/14), Закон о националним парковима („Службени гласник Републике Српске“, број 75/10), Закон о заштити ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/11), Закон о водама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 50/06, 92/09 и 121/12), Закон о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“, бр. 40/13, 106/15 и 03/16), Закон о Фонду и финансирању заштите животне средине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 117/11, 63/14 и 93/16).

У наставку је дат преглед прописаних обавеза у Одлуци о комуналном реду и Одлуци о управљању комуналног отпада на подручју општине Братунац , 4/18.

Табела 7. Општински прописи од значаја за управљање отпадом

Назив одлуке	Број Сл. гласника Општине	Прописане обавезе
Одлука о комуналном реду	02/12,5/17,8/23 и 05/24	Чл. 48. Отпадом из домаћинства, као и другим отпадом који је због своје природе и састава сличан отпаду из домаћнства, сматрају се ситни отпад који настаје у становима, заједничким просторијама стамбених зграда, пословним просторијама, гаражама, двориштима, а који се по својој величини може одлагати у посуде за комунални отпад из домаћинатва. Чл. 49. Отпадом из домаћинства не сматрају се земљани отпаци, остаци грађевинског материјала, шљака, подрумски, дворишни и тавански отпад као и други крупни отпаци који настају у процесу индустријска, занатске, грађевинске, пољопривредне или друге производн као и други крупни отпаци који настају у процесу индустријска, занатске, грађевинске, пољопривредне или друге производње. Чл. 50. Крупним отпадом, у смислу ове Одлуке, сматрају се отпаци који настају у становима, заједницким просторијама, а који се по својој величини, количини или постанку не сматрају кућним апаратом из чл. 48. Одлуке, а нарочито: рабљени кућански апарати, покућство, санитарни уређаји, картонска амбалажа у већим количинама, стари намјештај, олупине возила, њихови дијелови и сл. Чл. 51. Отпад из домаћинства, као и други отпад који због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства, одлаже се у правилу у посебне посуде. Мјесто за постављање посуда из предходног става, одређује орган управе надлежан за комуналне послове. Отпад из домаћинства одлаже се у складу са Правилником о начину и условима одвоза и одлагања отпада, који доноси Начелник општине на приједлог органа управе надлежног за комунане послове. Чл. 52. Зграде испред којих се отпад из домаћинства одлаже у посуде за отпад морају имати одређени простор или мјесто за смјештај посуда, као и довољан број посуда. Чл. 53. За новосаграђене објекте и новоотворене пословне просторе посуде за комунални отпад набавља инвеститор односно корисник. Мјесто за смјештај посуда за одлагање комуналног реда за новосграђене стамбено-пословне објекте,

Назив одлуке	Број Сл. гласника Општине	Прописане обавезе
Одлука о управљању комуналног отпада	**4/18**	дужан је одредити надлежни орган управе за просторно уређење приликом издавање рјешења за грађење. Имаоци и произвођачи већих количина отпада из домаћинства или отпада који по својој природу и својствима одговара отпаду из домаћинства или отпда који по својој природи и својствима одговара отпаду из домаћинства(угоститељски објекати, трговинске радње, објекти у јавној употреби и сл.), дужни су набавити посуде за одлагање отпада. Чл. 54. Мјесто за смјештај посуда за одлагање комуналног отпада за изграђене стамбено-половене објекте одређује надлежни орган управе за комуналне послове. Мјесто на коме су постављене посуде за отпатке морају се држати у уредном стању. Чл. 55. Имаоци отпада из члана 48 ове Одлукедужни су износити отпад у завезаним намјенским врећицама и одлагатаи на одређена мјеста у складу са Правилником о начину одвоза и одлагања отпада. Чл. 56. Правилником о начину и условима одвоза и одлагања отпада прописује се подручје на којима се врши одвоза и одлагања и накнада за одвоз отпада из домаћинства. Чл. 57. Сви имаоци и произвођачи отпада из члана 48.ове Одлуке дужни су плаћати мјесечну накнаду на име кориштење даваоца комуналних услуга коме је општина повјерила вршење ове дјелатности. Чл.58. Одвоз отпада из предходног члана врши се специјалним возилом за превоз отпада и одлаже се на то одређену депонију. Чл. 59. Забрањено је правним и физичким лицима поступати супротно Правилнику о условима и начину одлагања отпада. Чл. 60. Крупни отпад сакупља се на одређеним мјестима у кругу предузећа, двориштима спамбене или пословне зграде. Одвоз крупног отпада врши давалац комуналних услуга, на захтјев и о трошку власника и имаоца крупног отпада и исти се одлаже на за то предвиђену депонију. Чл. 10. Отпад из домаћинства, као и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства(ситни отпад), одлаже се у правилу у посебне посуде(канте за отпад запремине до 150 литара), контејнере(запремине 1,10 и 7 м^3) и пластичене

Назив одлуке	Број Сл. гласника Општине	Прописане обавезе
		вреће запремине до 80 литара. Правна лица која обављањем привредних дјелатности продукују вреће количине комуналног отпада дужна су набавити потребан број контењера за прикупљање комуналног отпда. Власници посуда за отпад замјењују дотрајале посуде новим. Дотрајалост посуда утвђује надлежна инспекција. Ималац отпада је дужан о властитом трошку набавити посуде за одлагање отпада. Посуде морају имати поклопац. Избор посуда за одлагање комуналног отпада извршити у складу са могућностима пословања надлежног комуналоног предузећа, што ће се прецизирати Планом и програмом управљања комуналним отпадом на подручју општине Братунац. Мјесто за постављање посуда одређује посебна комисија формирана од стране органа управе а која се састоји од најмање три члана. Отпад одложен (прикупљен) у завезаним пластичним врећама директно радницима надлежног комуналног предузећа. Чл. 13. Мјесто на коме су постављене посуде за отпатке морају се држати у чистом и уредном стању. Чл. 14. У посуде за отпад забрањено је стављати жар, запаљиве материје, сипати воду и др.течности и отпад који се не сматра отпадом у смислу чл. 8. ове Одлуке. Чл. 15. Прикупљени ситни комунални отпад, имаоци истог су дужни предавати надлежном комуналном предузећу и са истим закључити уговор о коришћењу комуналних услуга. Чл. 21. Давалац комуналних услуга (надлежно комунално предузеће) је за власнике кућа (имаоце отпада) на неприступачним теренима дужно на тачно одредјеним мјестима поставити контењер. Имаоци отпада из претходног става могу отпад прикупљати у пластичним врећама и предавати директно радницима надлежног комуналног предузећа. У уговору о коришћењу комуналних услуга назначити овакав начин прикупљања отпада. Мјеста за постављање контејнера одредјује орган управе надлежан за стамбено комуналне послове путем надлежне комисије. Контејнере за овакве потребе набавља и мијења орган управе надлежан за стамбено-комуналне послове општине Братунац. Чл. 22. Услуге управљања комуналним отпадом могу пружати предузећа са којима општина Братунац закључи уговор и која посједују

Назив одлуке	Број Сл. гласника Општине	Прописане обавезе
		дозволу за управљање комуналним отпадом на подручју општине Братунац од Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС и остале дозволе у складу са важећим законима. Чл. 23.Сакупљање, транспорт и одлагање отпада врши се у складу са Правилником о начину и условима одвоза и одлагања отпада који доноси начелник општине. Чл. 24. Надлежно коминално предузеће је дужно да уради План и програм управљања комуналним отпадом. Преузимање, транспорт и одлагање отпада надлежно комунално предузеће врши у складу са одобреним планом и програмом управљања комуналним отпадом од стране надлежног органа управе за комуналне послове. Чл. 25. Одвоз отпада врши се специјалним возилом за одвоз отпада и одлаже се на за то одредјену депонију. Уколико давалац комуналних услуга отпад превози теретним возилом исто мора посједовати високу затворену лимену заштитну каросерију или заштитну мрежу како се отпад не би расипао по подлози. Чл. 26. Вријеме и начин преузимања комуналног отпада одредјује надлежно комунално предузеће уз сагласност органа управе надлежног за комуналне послове. О времену и начину преузимања отпада морају се путем јавног информисања упознати сва правна и физичка лица-грађани и предузетници.
Правилник о начину и условима одвоза, одлагања отпада и начину додјеле уговора	Билтен општине Братунац 2/18 и 2/19	Овим правилником одређује се подручје на коме се врши редован одвоз комуналног отпада, вријеме и интензитет одвоза отпада, начин прикупљања и одлагања отпада и начин плаћања одвоза отпада.
Одлука о давању сагласности на Цјеновник комуналних услуга	153/8	Обавеза комуналног предузећа да примјењује тарифе дефинисане цјеновником.

3.3 Анализа и закључци

Систем садашњег управљања отпадом укључује основне информације о: учесницима у сакупљању и транспорту отпада, количинама и саставу отпада, техничкој опреми (возила и контејнери) која се користи за сакупљање отпада, поновном коришћењу и рециклажи отпада, условима на постојећим сметлиштима, процени утицаја сметлишта на животну средину и људско здравље, економским аспектима. У односу на наведене податке анлизира се постојеће стање и идентификују проблеми на основу којих се дефинишу циљеви и стратешки кораци за решавање кључних проблема и успостављање одрживог система управљања отпадом.

Прописи који непосредно или посредно уређују област управлјања отпадом, углавном су усклађени са истим прописима у Европској унији. Њима се уређују и прописују мјере заштите животне средине од штетног дејства отпада.

У Републици Српској израђена републичка стратегија управљања отпадом за период 2017-2026 године.

Одлука о управљању отпадом донесена је на основу Закона о управљању отпадом гдје је прописано да су имаоци отпада, прикупљени отпад дужни предати надлежном комуналном предузећу и са истим закључити уговор о кориштењу комуналних услуга.

Надележно комунално предузеће је дужно да уради План и програм управљања комуналним отпадом за цијело подручје општине у складу са донесеним Правилником.

У циљу унапређења ове области потребно је појачати активности комуналне полиције и еколошког инспектора на провођењу прописа из ове области вршењем већег броја инспекцијских контрола, издавањем прекршајних налога. У сарадњи са надлежним судовима успоставити ефикасне механизме за санкционисање правних и физичких лица која крше одредбе ове Одлуке, кроз приоритетно рјешавање пристиглих захтјева за покретање прекршаног поступка.

Административни оквир управљања отпадом

3.4 Институционална организација

Организација Општинске управе Братунац:

ОДЈЕЉЕЊА И ОДСЈЕЦИ У ОКВИРУ ОДЈЕЉЕЊА

1. Одјељење за општу управу
- Одсјек за административне послове
- Одсјек за борачко-ивалидску заштиту

2. Одјељење за привреду и друштвене дјелатности
- Одсјек за привреду и развој
- Одсјек за инспекцијске послове

3. Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
- Одсјек за просторно уређење
- Одсјек за стамбено-комуналне послове

4. Одјељење за финансије
- Одсјек за буџет
- Одсјек за рачуноводство

САМОСТАЛНИ ОДСЈЕЦИ:

1. Одсјек за управно-правне и техничке послове Начелника општине
2. Одсјек за скупштинске послове
3. Територијална ватрогасна јединица Братунац

На основу Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број: 97/16) једна од надлежности општине су и послови у области заштите природних добара и животне средине, а у оквиру којих је надлежност доношења локланог плана заштите животне средине и плана управљања отпадом.

Општина у области управљања отпадом има следеће надлежности: оснивање предузећа за уређење и обезбјеђење обављања комуналних дјелатности, обезбјеђује обављање комуналних дјелатности, организационих, материјалних и других услова за изградњу и одржавање комуналних објеката и комуналне инфраструктуре, организовање комуналне полиције, обезбјеђује надзор над обављањем комуналних дјелатности и инспекцијски надзор. У општини Братунац управљање отпадом регулисано је скупштинском Одлуком о комуналном реду.

У организационој структури Општинске управе Братунац, као посебна организациона цјелина, организовано је Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове чији дјелокруг рада обухвата послове из области управљања отпадом. У оквиру наведеног одјељења самим Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста општинске управе Братунац није предвиђен референт за управљањем отпадом.

У оквиру Одјељења за привреду и друштвене дјелатности је радно мјесто еколошког инспектора, у чијој надлежности је надзор над примјеном Закона о управљању отпадом.

Комунална полиција (три извршиоца) врши надзор над: одржавањем, уређењем, употребом и заштитом комуналних објеката и уређаја, одржавањем и заштитом јавних површина, одржавањем чистоће на јавним површинама, одвоз кућних отпадака и другог отпада, постављањем и одржавањем контејнера и уличних корпи за отпатке, одржавањем јавних депонија, контролом одвожења, уништавања и прераде отпадака и надзор над другим пословима из области комуналне дјелатности.

У оквиру Одјељења за привреду и друштвене дјелатности Шеф Одсјека за друштвене дјелатности и самостални стручни сарадник за статистику, образовање, информисање, рад са НВО и омладином обавља послове везане за односе са јавношћу, који припрема и води Административна служба општине Братунац, па самим тим и о активностима из области комуналних дјелатности.

Референт задужен за стембено комуналне послове у оквиру Одјељења за просторно уређење и стамбено – комуналне послове, Комунална полиција и Еколошки инспектор у оквиру Одјељења за привреду и друштвене дјелатности непосредно сарађују.

Општина Братунац је организована у 27 мјесних заједница, од којих су само у урбаном дјелу општине Братунац, Сикирић, Лозница, Бјеловац, Хрнчићи, Загони, Подчауш, Раковац, Храна, Глогова, Суха, Побрђе, Михаљевићи, Дубравице, Витковићи, Залужје, Реповац, Вољевица, Моштанице, Жути мост и Красанпоље покривени организованим прикупљањем и одвозом чврстог комуналног отпада. Општина је оснивач и власник 65% АД „Градска чистоћа“ Братунац, које је овлаштено за послове прикупљања, транспорта и одлагања отпада на подручју општине, одржавање јавних површина, као и друге комуналне дјелатности.

Институционални оквир

Институционални оквир чине утврђене и уређене одговорности и функције надлежних органа, организација и служби у управљању отпадом. На основама уставних и законских овлашћења јединица локалне самоуправе основано је Јавно прдузеће које се, поред других комуналних делатности, бави и управљањем отпадом. Такође је правно могућа ефикаснија организација општинске управе у функцији развоја управљања отпадом.

Скупштина општине Братунац је својом Одлуком основала АД „Градска чистоћа“ које обавља сљедеће делатности:

- прикупљање, одвожење и одлагање комуналног отпада из урбаних и других насеља у општини;
- управљање градском пијацом;
- управљање гробљем;
- одржавање јавних и зелених површина у градској средини;
- чишћење снијега са јавних саобраћајница у градској средини и друге комуналне делатности.

Анализом стања правне уређености и праксе констатује се:

- недостатак интегралног и ефикасног система управљања отпадом;
- недовољни капацитети за спровођење закона;

• неефикасни економско-финансијски инструменти;
• недостатак учешћа приватног сектора у управљању отпадом;
• неодговарајућа техничка опремљеност постојећег предузећа и др.

На основу датих навода произилази да је потребно јачати и унапређивати рад надлежних органа и организација у спровођењу прописаних норми, инспекцијском надзору и контроли. Евидентна је потреба за обезбеђивањем ефективне конкуренције и укључивање приватног сектора у организацији управљања отпадом ради обезбјеђења материјално-техничких услова за подизање квалитета услуга.

3.5 Уговори и сарадња у области управљања отпадом

Скупштина општине Братунац је на сједници одржаној 13.02.2001. године, својом одлуком број: 01-022-1/01 („Службени гласник општине Братунац“, број 1/01) основала ОДКП „Градска Чистоћа“ Братунац, издвајањем из ЈОДКП „Рад“ предузећа за пружање комуналних услуга. Основна дјелатност предузећа је:

- Прикупљање неопасног отпада;
- Обрада и одлагање неопасног отпада;
- Изградња путева и ауто-путева;
- Трговина на велико дрветом, грађевинским материјалом и санитарном опремом;
- Остале дјелатности чишћења зграда и објеката;
- Остале дјелатности чишћења;
- Услужне дјелатности уређења и одржавања зелених површина;
- Погребне и припадајуће дјалтности.

Рјешењем о регистрацији број: 059-0-РЕГ-25-000 760 од 10.10.2025. у судски регистар, код субјекта уписа Акцинарско друштво „Градска чистоћа“ Братунац уписани су подаци о ускладјивању са Законом о класификацији дјелатности и регистру пословних субјеката по дјелатностима Републике Српске, Уредбом о класификацији дјелатности Републике Српске, Закона о привредним друштвима

Скраћена ознака фирме је АД „Градска чистоћа“ Братунац, сједиште Ул. Светог Саве бр. 84, 75420 Братунац. Општина је власник 65% акција АД „Градска чистоћа“Братунац.

Послове управљања отпадом, који су предвиђени Програмом заједничке комуналне потрошње, Општина повјерава АД „Градска чистоћа“ Братунац, уговором број: 02-020-205/25 од 26.05.2025.год.

Општина Братунац нема потписане уговоре са другим фирмама, правним или физичким лицима, које се баве прикупљањем, сортирањем или рециклажом отпада.

Општина Братунац има уговор о заједничком оснивању ЈП „Регионална депонија Зворник“, заједно са општинама: Зворник, Шековићи, Сребреница, Милићи и Осмаци из Републике Српске и Калесија и Сапна из ФБиХ. Регионална санитарна депонија на локацији Црни Врх, на коју се одлаже отпад са подручја наведених општина, почела са радом у другој половини 2016. године.

Административна служба има добру сарадњу са невладиним сектором у области заштите животне средине и управљања отпадом. У сарадњи са невладиним организацијама су организоване бројне акције чишћења дивљих депонија, чишћења и уређења јавних и зелених површина, као и активности које за циљ имају подизање свијести и одговорности јавности о значају правилног одлагања отпада и заштите животне средине.

3.6 Анализа и закључци

У Општинској управи Братунац све послове у области управљања отпадом су организовани унутар Одјељења за просторно уређење и стамбено - комуналне дјелатности, што омогућава ефикасну сарадњу запослених у обављању одређених послова у овој области.

Општина, као оснивач и већински власник АД „Градска чистћа“ Братунац, има инструменте за надзор над радом овог предузећа (скупштина предузећа, именовање надзорног одбора и управе, као и комунална полиција). Међутим, због недовољних средстава за запошљавање додатног броја оперативних радника у комуналном предузећу и уједно прекомјерног броја административних радника који нису преквалификовани за оперативан рад и недостатка неопходне опреме, предузеће нередовно извршава обавезе: прање контејнера и простора око контејнера, те дезинфекција и дезинсекција истих, одржавање депоније, обавјештавање грађана о времену и распореду одвоза отпада (осим у мјесецу априлу), нередовно пражњење посуда за улични опад и сл.

Општинска администрација не успијева довољно ефикасно да спроводи одређене одредбе Одлуке о комуналном реду и Одлуке о управљању комуналним оптадом на подручју општине Братунац, посебно када је у питању забрана одлагања отпада на јавне површине и друга мјеста која нису за то одређена и сл. Евидентна је и недовољно развијена сарадња са Основним судом у Сребреници приликом спровођења казнених одредби ових Одлука.

У оквиру систематизације радних мјеста општине Братунац требало би предвидјети посебно радно мјесто везано искључиво за послове координације у прављања отпадом између општине и АД „Градска чистоћа" Братунац.

Сарадња са невладиним сектором је конкретна и на задовољавајућем нивоу, што потврђује велики број спроведених активности из области заштите животне средине.

4 Постојећи капацитети за прикупљање и одвоз отпада

4.1 Опремљеност за пружање услуге прикупљања и одвоза отпада

На подручју општине Братунац организованим прикупљањем и одвозом чврстог комуналног отпада покривено је урбано подручје и насеља Сикирић, Лозница, Загони, Подчауш, Раковац, Хранча, Глогова, Суха, Побрђе, Михаљевићи, Дубравице, Витковићи, Залужје, Реповац, Вољевица Красан Поље. Отпад се одлаже у контејнере запремине 1,1 м^3, те посуда запремине од 40, 80, 120 и 240 литара.

На подручју града у употреби је 250 контејнера, запремине 1,1 м^3 , од чега је 200 контејнера потпуно у функцији, 10 је без точкова и поклопаца, 30 без поклопца, 10 је мањи кварови. Већина контејнера је оштећен и потребно их је уз мања новчана средства довести у функционално стање.

Укупан број контејнера зепремине 5,0 м^3 је 5 (3 контејнера су у употреби а два су у лошем стању. Ова врста контејнера се користи за потребе грађанства и привреде у случају одлагања кобастог отпада (бјела техника, кревети, регали, грађевински отпад и др.), по потреби.

Укупан број посуда за отпад запремине 40, 80, 120 или 240 литара, на подручју које је обухваћено одвозом отпада, износи 1.500. Од укупног броја (једна канта једно домаћинство) канти за одлагање отпада, 60 ПВЦ канти запремине 120 литара је обезбеђено путем донације. 150 поцинчаних канти запремине од 120 литара је са точковима и поклопцем, а 1.290 канти различите запремине је у релативно добром стању. У недостатку посуда за отпад грађани одлажу отпад у ПВЦ кесе, пластичну бурад, дрвене сандуке и др. Посуде за отпад и ПВЦ кесе грађани сами набављају. Постоји одређен број домаћинстава (200) који одлажу отпад у ПВЦ кесе. Дакле, 800 домаћинстава одлажиу отпад у контејнере.

Возни парк АД „Градска чистоћа“ чине 4 возила старости 10 до 31 година, због чега су подложна честим кваровима, што утиче на отежано прикупљање отпада.

Табела 8 Возила АД“Градска чистоћа“ која се користе за прикупљање и одвоз отпада

Возило	Капацитет у тонама	Радни сати	Прикупљени отпад, т/ год	Коментар
Волво	12 т	2100/год	1000 т	Специјализовано возило у добром стању, год. производње 2014.
Мерцдес	11 т	1800 т	984	Два ком.,специјализовано возило у осредњем стању, год. производње 2004.
ФАП 13/14 Подизач	1,8 т	672/год	106 т	Специјално возило у лошем стању, год. производње 1987.
Контејнери запремине 1.1 м³	1.1 м³	-	490 т	Контејнери су у осредњем стању
Контејнери запремине 5 м³	5 м³	-	106 т	Контејнери су у осредњем стању
Канте на точковима 120 л	120 л	-	364 т	Канте су пластичне и алуминијумске, у осредњем стању, одређен број канти је без поклопаца

Извор: Подаци АД "Градска чистоћа" Братунац

Специјална возила са пресом, за одвоз отпада се користе сваки радни дан, а подизач возило само по потреби, када се прикупља кабасти отпад, санирају дивље депоније и прикупља отпад пословних субјеката. Кварови на возилима су чести, а трошкови одржавања велики, јер предузеће није у могућности да финансира замјену возила. Сва возила се могу користити и у току зимског периода.

АД „Градаска чистоћа" користи канцеларијски простор, који је у власништву ЈП „Рад" Братунац, без накнаде. Објекте за смјештај опреме и транспортних средстава, користи од ДОО „Ауто-мото-траде" Братунац уз накнаду.

4.2 Динамика и начин одвоза и прикупљања отпада

Чврсти комунални отпад у ужем градском подручју, који се прикупља у посуде за отпад, ПВЦ кесе и контејнере запремине 1,1 м³, одвозе се сваки дан, изузев недјеље. Отпад који се прикупља у контејнерима запремине 1.1 м³ постављеним изван ужег дијела града одвози се једном седмично, као и отпад прокупљен у посудама за отпад, ПВЦ кесама и др. Контејнери запремине 5 м³, се користе према потреби.

Табела 9 Динамика и начин одвоза и прикупљања отпада

Р/б	Мјесна заједница	Насеље	Начин прикупљања	Укупан број домаћинстава	Број домаћинстава покривених услугом	Покривеност услугама
1.	**Братунац**	Централно насеље Братунац	Компактор, ФАП 16-20 Пресач, ФАП 13-14 Подизач, ТАМ 130 Компактор (контејнери 1,1м³, канте 20-240л, контејнери 5м³, ПВЦ кесе)	1766	1766	100 %

2.	**Красан Поље**	Красановићи	ТАМ 130 Компактор (канте 40-120л, ПВЦ кесе)	71	25	35 %
3.	**Вољевица**	Вољевица	ТАМ 130 Компактор (канте 40-120л, ПВЦ кесе)	176	53	30 %
4.	**Подчауш**	Подчауш Раковац Јелах	ТАМ 130 Компактор (канте 40-120л, ПВЦ кесе)	47 50 20	42 47	90 % 95 % 90%
5.	**Суха**	Суха	ТАМ 130 Компактор (канте 40-120л, ПВЦ кесе)	157	63	40 %
6.	**Реповац**	Реповац	ТАМ 130 Компактор (канте 40-120л, ПВЦ кесе)	196	186	95 %
7.	**Побрђе**	Побрђе	ТАМ 130 Компактор (канте 40-120л, ПВЦ кесе)	66	59	90 %
8.	**Коњевић Поље**	Коњевићи Урковићи Побуђе Хрнчићи		166 123 222 138	 69	 50% 50%
9.	**Факовићи**	Абдулићи Бољевићи Млечва Факовићи Вранешевићи Станатовићи		5 96 55 23 44 9		 40%
10.	**Тегаре**	Тегаре Запоље		125 18		ДА
11.	**Бјеловац**	Бјеловац Сикирић Пирићи Лозница		49 26 3 14	196	ДА
12.	**Жлијебац**	Жлијебац Јагодња Јакетићи Јошева		104 12 14 15		 30%
13.	**Јежестица**	Јежестица		97		40%
14.	**Загони – Бљечева**	Загони Бљечева		38 52		40%
15.	**Кравица**	Кравица Бањевићи Брана Бањићи Липеновићи Мратинци Оправдићи Оћеновићи Шиљковићи		224 5 27 6 5 90 2 7	224	80%
16.	**Хранча**	Хранча Магашићи		175 23	157	90%

17.	**Полом**	Полом	80		50%
18.	**Глогова**	Глогова	212	95	45%
19.	**Слапашница**	Слапашница	146		НЕ
20.	**Михаљевић**	Михаљевићи	61	48	80%
21	**Осамско**	Дубравице	93	9	10%
		Витковићи	69	55	80%
22.	**Залужје**	Залужје	64	19	30%
		Биљача	54		

Извор: Подаци АД„Градска чистоћа“ Братунац

АД „Градска чистоћа“ има 26 стално запосленог радника од чега су: 2 ВСС, 2 ВШС, 14 ССС, 2 КВ, 1 ПК и 5 НК радника.

4.3 Сакупљање опасног отпада из домаћинстава

На подручју општине Братунац не постоји организовано прикупљање опасног отпада из домаћинстава, односно, не постоји његово раздвајање од осталог, неопасног отпада и одвојено одлагање или третман. У насељима гдје постоји организовано прикупљање отпада, сав отпад настао у домаћинствима (комунални и опасни) се заједно одлаже у канте и контејнере. У насељима која нису покривена системом прикупљања отпада, опасни отпад се заједно са осталим комуналним отпадом, најчешће спаљује или одлаже на дивље депоније.

4.4 Сакупљање специјалног отпада

Већина специјалног отпада, који настане на подручју општине Братунац се не прикупља одвојено од осталог комуналног отпада, стога не постоје прецизни подаци о количинама и врстама специјалног отпада који се прикупља.

Отпад од животињских лешева прикупља и транспортује АД „Градска чистоћа“ Братунац, уклањање врше два радника, који користе једнократне гумене рукавице и маске за уста, леш се пакује у најлонске вреће, а транспорт се одвија камионом на депонију. Лешеви заражених животиња се у сарадњи са ветеринарском службом закопавају на локацији коју одреди надлежни општински орган - комунална инспекција.

Фармацеутски отпад који настаје у апотекама и Дому здравља, се прикупља и преко добављача отпрема на збрињавање фармацеутским компанијама, произвођачима истих.

Грађевински отпад прикупља АД „Градска чистоћа“ Братунац и транспортује на депонију камионима. Ову врсту отпада грађани најчешће одлажу поред контејнера у граду без пријављивања истог, те је због тога наплативост ових услуга тешко остварива.

Слупана и стара возила, као и остали одбачени производи од метала се не одлажу, нити се врши прикуплјање истих од стране комуналног предузећа. У Братунцу постоји предузеће ДОО „Кондор“ МПТ, који врши откуп ове врсте отпада уз одређену новчану накнаду и даље продаје предузећима са којим има сколпљене уговоре.

Комунално предузеће врши прикупљање старих аутомобилских гума употребом камиона. Врши се организовано прикупљање гума из вулканизерских радњи и повремено, приликом уклањања дивљих депонија, све прикупљене гуме се одлажу на регионалну депонију.

Не постоји организовано прикупљање прерађеног уља и масти. Аутомеханичарске и друге занатске радње сакупљају прерађено уље, а затим препродају трећим лицима, која га користе за тракторе и друге специјалне машине. Општина и комунално предузеће нема евиденцију о евентуално склопљеном уговорима између ових лица. У контејнере се најчешће одлажу зауљене крпе, које се мијешају са осталим комуналним отпадом и одвозе на регионалну депонију.

Електронски и електрични отпад се јавља у мањим количинама и најчешће је помјешан са осталим отпадом. Не постоји организовано прикупљање и третман ове врсте отпада, те се одлаже у контејнере и одвози на регионалну депонију заједно са осталим отпадом.

Кабасти отпад се појављује током читаве године углавном на дивљим депонијама, и поред контејнера запремине 1,1 м³, док је ријеђи случај да грађани јаве АД „Градској чистоћи“ да посједују кабасти отпад за преузимање. Одвоз се врши камионима, а отпад се одлаже на регионалну депонију. Административна служба општине Братунац сваке године у сарадњи са АД „Градска чистоћа“, организује акцију „Април мјесец чистоће“. Комунално предузеће током акције врши беспатан утовар и одвоз кабастог отпада од грађанства и пословних субјеката.

Комунално предузеће нема специјалано возило за црпљење муља из септичких јама, грађани за ове послове повремено ангажују оператере из других општина. Према стандардима Европске уније свако насеље веће од 2.000 становника мора имати постројење за пречишћавање отпадних вода. Општина Братунац још увијек нема постројење за пречишћавање комуналних отпадних вода, па се све отпадне воде испуштају без третмана у реципијенте.

4.5 Произвођачи отпада који сами збрињавају отпад

Трговачка предузећа ДОО „Зворничанка“, и ДОО “Тропик” посједују пресе за картон, тако да картонску абалажу пресује и предаје трећем лицу ван општине Братунац на рециклажу, с којим имају закључен уговор. Отпад настао код занатских радњи (прерађена уља, акумулатори и сл.) се након прикупљања одређене количине отпрема преко оператера, односно добављача и одвози ван граница општине Братунац. Фармацеутски отпад (фармацеутски производи, лијекови и хемикалије којима је истекао рок употребе или се требају бацити из било ког разлога), који настаје у апотекама, се прикупља и отпрема произвођачима. Комплетно прикупљање и отпремање наведени субјекти врше у властитој режији, без уговора, споразума или усменог договора са општином, тако да не постоје тачни подаци о количинама тог отпада.

4.6 Други оператери

ДОО „Кондор“ МПТ врши откуп истрошених акумулатора, старог гвожђа и осталих врста метала, као што су бакар, алуминијум, месинг, олово и сл. Прикупљени производи се на депоу ове радње уситњавају ради лакшег транспорта и прослеђују предузећима која се баве рециклажом метала.

ДОО „Кондор“ МПТ има закључен уговор са ДОО „МИЛКУС“ Пале о откупу свих секундарних сировина.

У 2024. год. откупљено је 313,5 кг жељеза, 2,6 т бакра, алуминијума 9,2 т, месинга 1 т, олово 660 кг, акумулатора 8,9 т,прохром 758 кг и пластике 850 кг.

У 2025. год. откупљено је 369,4 кг жељеза, 2,8 т бакра, 11 т алуминијума, 1,8 т месинга, олова 660 кг, прохрома 3 кг, пластике 850 кг и 9,5 т акумулатора.

4.7 Анализа и закључци

Организованим прикупљањем отпада на подручју општине Братунац тренутно је обухваћено само градско подручје и дијелови Сикирић, Лозница, Бјеловац, Хрнчићи, Загони, Подчауш, Раковац, Храна, Глогова, Суха, Побрђе, Михаљевићи, Дубравице, Витковићи, Залужје, Реповац, Вољевица, Моштанице, Жути мост и Красанпоље. Разлог непотпуне покривености територије општине системом прикупљања и одвоза отпада с једне стране је недосљедно провођење Одлуке о комуналном реду и Одлуке о управљању комуналног отпада због недостатка људи у комуналном предузећу, а с друге лоша техничка опремљеност комуналног предузећа опремом за прикупљање и одвоз отпада на регионалну депонију. Поред наведених ограничавајућих фактора, примјетан је и отпор локалног становништва да се укључи у систем организованог сакупљања и збрињавања отпада.

Комунално предузеће би требало у свим насељима да врши одвоз отпада најмање једном седмично, а у појединим насељима и чешће. За реализацију напријед наведеног предузећу је потребно више теренских радника и боља организација посла.

Неопходно је извршити набавку потребног броја контејнера, канти за отпад и корпи за улични отпад, како би се унаприједило стање комуналне опреме у граду. Такође, потребно је вршити редовно одржавање, прање, дезинфекцију и дезинсекцију постојеће опреме.

На подручју општине није организовано прикупљање опасног отпада из домаћинстава и развреставање отпада, тако да се исти одлаже заједно без претходног третмана. За наредни период је потребно организовати одвојено прикупљање опасног и другог тпада који би се предавао оператерима овлаштеним за третман.

Произвођачи који сами збрињавају отпад су апотеке и трговачки центри ДОО „Зворничанка“ и “РОБОТ“ Генерал Трединг ЦО ДОО Сарајево, ДОО „Тропик“ као и поједине занатске радње који одређене врсте отпада предају оператерима за рециклажу.

Једини оператер, осим комуналног предузећа које се бави збрињавањем отпада је предузеће ДОО „Кондор“ МПТ углавном прикупља отпад који има активно тржиште (метали, акумулатори и сл.).

5 *Постојећа инфраструктура за управљање отпадом*

5.1 Зелена острва

Зелена острва представљају мјеста која посједују сву неопходну опрему за одвојено сакупљање оних материјала који се стварају у највећим дневним количинама: папир, стакло, и ПЕТ амбалажа. На подручју општине Братунац тренутно не постоји оваква врста објеката.

То су мјеста на којима ће се постепено уводити примарни дио рециклаже, односно одвајање отпада на самом извору његовог настанка. Састоје се од уређене површине с одговарајућим типом и количином посуда за сепаратно издвојене материјале. За одвојено сакуплјање комуналног отпада путем зелених острва потребно је узети у обзир следеће мјере:

- максималну удаљеност од мјеста становања до зеленог острва;
- зелено острво мора бити асфалтирана површина с добром одвођом кишнице;
- простор зелених острва мора бити уочљив, освјетљен, прегледан и доволјно велик за смјештај предвиђених контејнера и за манипулацију пражњења.

Пожељно их је позиционирати крај саобраћајница, како би се обезбиједио лакши приступ возилима при сакуплјању отпада.

5.2 Центри за рециклажу

На подручју општине Братунац не постоје центри за рециклажу, мјеста гдје би се довозио сав одвојено прикупљени отпад (пластика, стакло, папир и слично).

Ови центри обухватају простор у коме се претходно одвојени отпад на прописан начин прикупља, разврстава и третира, а после прераде постаје материјал погодан за транспорт и даљу рециклажу. Као крајњи производ добија се балирани папир и картон, необојени и обојени пет, балирана фолија и остала пластика и тетрапак, алуминијумске конзерве, стакло у расутом стању и сл. Поред сепарисаног комуналног отпада, у неким рециклажним центрима су обезбијеђени и услови за прикупљање батерија, акумулатора, отпадних уља, гума, електричног и електронског отпада.

Изузетак је ДОО „Кондор“ МПТ, која врши откуп старог гвожђа и осталих врста метала, као што су бакар, алуминијум, месинг и сл. Метални производи се на депоу ове радње уситњавају ради лакшег транспорта и прослеђују предузећима која се баве рециклажом метала, изван општине Братунац.

5.3 Центри за кабасти отпад

Тренутно не постоје центри за кабасти отпад на подручју општине.У току 2026 године припремиће се простор за одлагање кабастог отпада на простору бивше депоније комуналног отпада ,,Реповац,,. Наведена локација ће се оградити металном оградом и ставити под видео надзор , ток одлагња ће пратити радници Градске чистоће уз асистенцију Комуналне полиције. Предвиђено је да грађани одлажу ову врсту отпада поред контејнера и о томе обавијесте АД „Градска чистоћа“ Братунац, које би преузело исти и транспортовало на стару депонију у Реповцу гдје би се исти распакива и раздвајло дрво од осталих материјала.Дрво би се дијелило грађанима слабог имовног стања за загријеванје у кућним котловима , металне дијелове одвозити на депонију д.о.о ,,Кондор,,а остали материјал одвозио на регионалну депонију Зворник.У току 2026 године биће издата еколошка дозвола на бившој депонији комуналног отпада која није у функцији у Реповцу у којој ће се детаљно описати поступак одлагања кабастог отпада.

Међутим, да би избјегли плаћање ове услуге, грађани кабасти отпад већином одлажу на дивље депоније. Потребно је 2026 години одредити једну или више локација на подручју општине, гдје би становништво одлагало кабасти отпад, а који би комунално предузеће преузимало и збрињавало на одговарајући начин.

Општина Братунац сваке године организује акцију „Април мјесец чистоће“, током које комунално предузеће врши беспатан одвоз кабастог отпада.

5.4 Објекти за одлагање

Прикупљени чврсти комунални отпад на подручју општине Братунац, одлаже се на регионалну депонију на Црном врху, код Зворника, која заузима површину од шест хектара и служи за одлагање отпада из девет општина Републике Српске и Федерације БиХ. На ову депонију отпад одлажу општине: Власеница, Зворник, Осмаци, Милићи, Сребреница, Братунац и Шековићи из Републике Српске, те Калесија и Сапна из Федерације БиХ. Накнада за пријем и депоновање комуналног чврстог отпада (неопасни отпад) износи 39,00 КМ по тони довезеног материјала без укљученог ПДВ-а

Депонија заузима укупну површину од 69 хектара, док централни дио депоније има шест хектара, комплетан појас око депоније је ограђен, у циљу испуњавања строгих еколошких стандарда. Регионална депонија служи за примарно одлагање отпада са капацитетом од 40.000 тона на годишњем нивоу. Планирана је изградња рециклажног центра, који би служио за разврставање отпада, да би разврстани отпад даље ишао у продају.

Одлуком Скупштине општине Братунац бр. 01-022-19/18 од 27.02.2018. године затворена је локална депонија за одлагање чврстог комуналног отпада на подручју Јеловаца.

Руководство неколико наведених општина (Власеница, Милићи, Сребреница и Братунац) увидјело је потребу за изградњом заједничке претоварне (трансфер) станице у Коњевић Пољу – општина Братунац, гдје ће се отпад гомилати прије транспорта на локацију Регионалне депоније. Међутим приликом израде судије утицаја на животну околину и студије оправданости изградње претоварне станице иста није добила оцјену од надлежних институвија и иста никад није урађена.

Слика 2 Регионална депонија Зворник



Слика 3 Регионална депонија Зворник



Извор: www.deponijazv.com

5.5 Други објекти

На подручју општине Братунац не постоје други објекти за рециклажу, прераду или одлагање отпада.

5.6 Анализа и закључци

Из наведеног је видљиво да на подручју општине Братунац не постоје уређене локације зелених острва, рециклажних центара, центара за кабасти отпад, као и других објекта за организовано одвајање корисних компоненти из отпада.

У циљу селективног прикупљања отпада на подручју општине Братунац неопходно је урадити студију економске исплативости успостављања система за селективно прикупљање отпада, а затим Регулационим планом за урбано градско подручје општина Бтарунац одредити локације зелених острва, рециклажних центара, центара за кабасти отпад, локације за прихват специјалног отпада и сл.

На подручју општине тренутно не постоје центри за кабасти отпад.Поступци за одлагање кабастог отпада описани су у тачци 6.3. Потребно је у Регулационом плану одредити једну или више локација гдје би становништво одлагало кабасти отпад, а који би комунално предузеће преузимало и збрињавало на одговарајући начин.

6 Нелегална одлагалишта

На подручју општине Братунца налази се два нелегална одлагалишта отпада. Дивље депоније се најчешће формирају на простору који није покривен организованим одвозом отпада, јер АД „Градска чистоћа“ одвозе отпад са одлагалишта и санира терен након одвоза. Тренутна нелегална одлагалишта налазе се у насељима Тегаре и Јежестице. Поред тога, најчеше локације дивљих депонија су: корита ријека и потока (Кравичка ријека, Глоговска ријека, Крижевица и Дрина), шуме, вртаче, увале, у близини насеља и путни појас.

Главни разлог појаве дивљих депонија, је искључиво немар становништва.

СО Братунац је усвојила Одлуку о комуналоном реду („Сл. Билтен општине Братунац бр.4/18“) и Одлука о управљању комуналним отпадом („Сл. Билтен општине Братунац бр. 2/18 и 2/19“), у којим нису назначена подручја прикупљања отпадом.

Одлуком о управљањем комуналним отпадом предвиђено је доношење Правилника о начину и условима одвоза и одлагања отпада од стране Начелника општине и израда Плана и програма управљања комуналним отпадом од стране надлежног комуналног предузећа.

Правилник о начину и условима одвоза и одлагања отпада није донесен од стране Начелника општине Братунац. Плани програм управљањем комуналним отпадом је издало АД „Градска чистоћа“ раније и исти се односи само на подручја покривена организованим прикупљањем отпада.

У априлу мјесецу 2026. год., у оквиру акције „Април мјесец чистоће“ , уз подршку општине Братунац, локалних привредника, локалног становништва АД „Градска чистоћа“, школске дјеце и НВО, санаране све познате депоније на ширем подручју општине Братунац. Сваке године - од 2025. год у оквиру поменуте акције се санирају познате депоније.

Општина Братунац активира дјецу из школа, која осим прикупљања отпада, учествују и уређењу цвјетних површина.

Слика 4 Акција уређења града

Слика 5 Акција уређења цвјетних површина




Slika 2

Извор: Административна служба општине Братуанц

НВО су учествовале у процесу подизања јавне свјести у погледу управљања отпадом и организовања акције чишћења.

На подручју општине Братунац раде удружења "Маја" Кравица и „Природа" Братунац.

Удружење „Маја" из Кравице тренутно оранизује акције чишћења корита Кравичке ријеке у насељима Јежестица, Кравица и Коњевић Поље. У наредном периоду треба организовати координиране активности на санцији дивљих одлагалишта, заједно са проширењем система организованог прикупљања отпада.

Неконтролисано одложен отпад утиче на загађење свих аспеката животне средине, а нарочито површинских и подземних вода, ваздуха и земљишта. Нелегална одлагалишта отпада су потенцијални извор заразних обољења и представљају директну опасност по здравље људи. Спровођењем Одлуке о комуналном реду и Одлуке о управљању комуналним отпадом у одредбама кажњевање, рјешаваће се лакши проблеми нелегалног одлагања отпада.

У табели број 10 дат је табеларни преглед нелегалних одлагалишта по насељеним мјестима на подручју општине Братунац.

Табела 10 Локације и број дивљих депонија на подручју општине Братунац

Р/б	Назив насеља	Удаљеност од центра Општине (км)	Да ли је организовано сакупљање отпада и који %	Број дивљих депонија	Процјена количине одложеног отпада
1.	МЗ Тегаре	15	DA80%	1	4,7 т
2.	МЗ Јежестица	10	DA,80%	1	6,1 т

Извор: Подаци АД „Градска чистоћа" Братунац

7 Тренутне и будуће количине

Подаци о врстама и количинама отпада који се генерише на дневном, мјесечном и годишњем нивоу утврђени су на основу свакодневног одвоза количина отпада на регионалну депонију.

7.1 Укупно произведени отпад

Подаци о тренутним количинама отпада који настаје на подручју општине Братунац добијени су на основу свакодневог одвоза количина отпада на регионалну депонију.

Табела 11 Укупна производња отпада

Запремина у тонама /годину	2023.	2024.	2025.
Отпад из домаћинстава	2.382,00	2.537,92	2.585,8
Отпад из привреде и јавних установа	370,00	390,00	415,00
Укупно	2.782,34	2.927,92	3.000,80

Извор: Подаци АД „Градска чистоћа“ Братунац

7.2 Прикупљени мијешани отпад

Процјена количина отпада која се очекује на територији општине у планском периоду је пројектована на основу тренутног броја становника, процјене раста становништва и количине отпада по глави становника. Подаци о количинама отпада који се очекује из привреде и јавних установа су грубе процјене настале на основу података АД „Градска чистоћа“ Братунац.

Табела 12 Количине прикупљеног мијешаног отпада

Запремина у тонама /годину	2025.	Процјена 2026.
Отпад из домаћинстава	2.870	3.400
Отпад из привреде и јавних установа	710	760
Укупно	3.580	4.160

Извор: Подаци АД „Градска чистоћа“ Братунац

На основу свакодневниг одвоза количина отпада на регионалну депонију, утврђена је количина отпада на годишњем нивоу.

7.3 Прикупљени отпад за рециклажу

Табела 13 Количине одвојено прикупљеног отпада намијењеног рециклажи

Запремина у тонама /годину	2024.	2025.	Процјена 2026.
Стакло	0	0	91
Папир, картон	0	0	300
Пластика	0	0	121
Жељезо и метал	0	0	61
Зелени отпад	0	0	606
Укупно	0	0	1.179

Извор: Подаци АД „Градска чистоћа“ Братунац

Процјена количине отпда за рециклажује извршена на основу предложене процјене ПУО 2018-2023.

7.4 Прикупљени специјални отпад

Табела 14 Количине прикупљеног спцеијалног отпада

Запремина у тонама /годину	2024.	2025.	Процјена 2026.
Животињски отпад	0	0	10
Опасни отпад из домаћинстава	0	0	2
Медицински	0	0	8
Грађевински	0	0	50
Електронички	0	0	5
Кабасти	0	0	30
Ауто отпад (гуме и возила)	0	0	5
Контаминирано тло	0	0	0
Муљ из уређаја за пречишћавање	-	-	5
Укупно	**0**	**0**	**115**

Извор: Подаци АД „Градска чистоћа“ Братунац

7.5 Укупно прикупљени отпад

Табела 15 Укупне количине прикупљеног отпада

Запремина у тонама /годину	2024.	2025.	Процјена 2026.
Мијешани отпад (8.1)	2.927,92	3000,50	3.150,00
Отпад прикупљен одвојено (8.2)	0	0	1.179,00
Специјални отпад (8.3)	0	0	95,00
Укупно	2.555	2.555	4.424,00

Извор: Подаци АД „Градска чистоћа“ Братунац

7.6 Биланс

Табела 16 Количине отпада које се не прикупе

Запремина у тонама /годину	2024.	2025.	Процјена 2026.
Укупно произведено	3.447,00	3.447,00	3.424
Укупно прикупљено	2.927,00	3.000,80	3.125
Разлика	520	341,44	322

Извор: Подаци АД „Градска чистоћа“ Братунац

7.7 Анализа и закључци

У АД „Градска чистоћа“ су утврђене количине отпада које се одвозе сваки дан на регионалну депонију, сходно расположивој опреми. На основу тих количина утврђене су количине укупног мјешаног отпада у 2025. години. Количина мјешаног комуналног отпада предвиђена за 2027. годину утвђена је на предпоставци да ће 90% становништва бити обухваћано отпадом.

Упоређивањем преузете и планиране количине отпада утрђрено је да АД „Градска чистоћа“ од планираних 3.447 т отпада већ одвози 2.555 т што износи 74% укупног отпада.

Из свега се може закључити да у подручје које је обухваћано прикупљањем отпада, отпад из сусједних МЗ довозе сами грађени и отпад остављају у контејнере или поред контејнера што се може закључити и по утврђеном малом броју дивљих депонија.

У наредном периоду потребно је проширити систем сакупљања и одвоза отпада, како би се смањиле количине неприкупљеног и неадекватно одложеног отпада, а у складу са Правилником о начину и условима одвоза и одлагања отпада

Селективно прикупљање отпада није заступљено, као ни поновно искоришћавање, односно рециклажа отпада. Не постоје подаци о количинама специјалног отпада, који се углавном не збрињава на адекватан начин. У наредном периоду се очекују значајније количине селективно прикупљеног отпада па је за прикупљање истог је потребно претходно израдити квалитетне студије о економској оправданости.

Очекује се да ће се у наредном периоду повећати број домаћинстава обухваћених услугом прикупљања и одвоза отпада. Збрињавање медицинског, опасног и одређених категорија специјалног отпада је детаљније анализиран у претходним поглављима.

8 Финансирање система управљања отпадом

Финансирање комуналне дјелатности врши се из прихода остварених од комуналних услуга из сегмента индивидуалне комуналне потрошње и сегмента заједничке комуналне потрошње.

Већински власник АД „Градска чистоћа“ је општина Братунац, која директно преко Скупштине акционарског друштва дефинише одлуке и друга акта предузећа. Цијена услуге прикупљања и одвоза отпада се формира тако што стручна служба комуналног предузећа сачини приједлог, надзорни одбор разматра исти и након усвајања доставља Начелнику општине на сагласност.

О датој сагласности се обавјештава Министраство трговине и туризма Републике Српске у року од 7 дана од дана давања сагласности, у складу са Уредбом о давању сагласности на цијене одређених производа и услуга.

Утврђена цијена за услуге прикупљања и одвоза отпада није усклађена са стварним трошковима предузећа, што поред других чинилаца, умањује пословну способност предузећа.

Актуелни цјеновник услуга за одвоз отпада и других услуга предузећа се примјењује од 01.06.2008. године.

8.1 Тарифа за домаћинства

Домаћинства плаћају утврђену и одобрену цијену услуга по м², која је независна од количина прикупљеног отпада. Ако објекат прелази 100 м² у домаћинству цјена ја 0, 025 КМ

Цјеновник услуга прикупљања и одвоза комуналног отпада за домаћинства приказан је у табели број 17.

Табела 17 Цјеновник услуга прикупљања и одвоза комуналног отпада за домаћинства

Домаћинства	Јединица мјере	Цијена без ПДВ-а (КМ)
Куће	м²	0,171
Станови	м²	0,171

Извор: Подаци АД „Градска чистоћа“ Братунац

8.2 Тарифа за привредни сектор

Обрачун одвоза отпада за правна лица и предузетнике се врши на основу површине пословног простора и количине превезеног отпада. Услуге депоновања отпада на локалној депонији се обрачунавају по количини.

Цјеновник услуга прикупљања, одвоза и депоновања комуналног отпада за привредни сектор дат је у табели број 18.

Табела 18 Цјеновник услуга прикупљања и одвоза комуналног отпада за привредни сектор

Корисник услуге	Јединица мјере	Цијена без ПДВ-а (КМ)
Радне дјелатности		
угоститељске радње, трговинске радње прехране, трговинске радње воћа и поврћа	м²	1,035
трговинске радње текстила, вулканизерске радње, аутомеханичарске радње, радње за производњу сокова, чајева, обућарске и кројачке радње, цвијећаре, златаре, адвокатске канцеларије и сл.	м²	0,616
тезге на улици и аутолимарске радње	м²	0,55
Јавне установе		
школе, обданиште, невладине организације, и страначке организације, Дом здравља, дом културе	м²	0,55
Индустрија		
одвоз отпада са возилом и контејнером од 5,0 м³ до 10км без утовара	Тура	200,00
Одвоз отпада са ручним утоваром до 5 м³	Тура	250,00
одвоз отпада	м²	0,0616
Употреба депоније		
Услуге депоновања мјешаног комуналног отпада од стране трећих лица	м³	25,00
Услуге депоновања ископа земље и камења без опасног отпада	м³	6,00
Услуге покопавања кланичког и животињског отпада	ком	60,00

Извор: Подаци АД „Градска чистоћа“ Братунац

8.3 Степен наплате

У току 2024. и 2025. године, степен наплате потраживања од грађана и привредног сектора је задовољавајући.

У наредним табелама је дат упоредни приказ фактурисане и наплаћене реализације за физичка и правна лица за период 2024-2025. година.

Табела 19 Фактурисана и наплаћена реализација за физичка лица

Физичка лица			
Година	**Фактурисана реализација (КМ)**	**Наплаћена реализација (КМ)**	**Степен наплате (%)**
2024.	522.560,00	524.580,00	100.05
2025.	676.327,00	659.734,00	98,00

Извор: Подаци АД„Градска чистоћа“ Братунац

Табела 20 Фактурисана и наплаћена реализација за правна лица

Правна лица			
Година	**Фактурисана реализација (КМ)**	**Наплаћена реализација (КМ)**	**Степен наплате (%)**
2024.	507.830,00	533.311,00	102, 43
2025.	542.137,00	533.579,00	98,15

Извор: Подаци АД„Градкса чистоћа“ Братунац

До дана 10.12.2025. године АД „Градска чистоћа“ је поднијело тужбе против грађана, због неизмирења обавеза у току 2024. године, а чија дуговања износе 7.969.54 КМ, a naplaćeno је 5.121,00КМ

Поступци су у току, а то није све јер процес утужења није стао. О броју ријешених премета, наплаћених или ненаплаћених праве се анализе по истеку првог квартала наредне године, јер има доста жалби, као и чињенице да су неки утужени корисницу у међувремену умрли, а правна лица угасила дјелатност. Тако да се о процентима наплативости у по том основу, у овом моменту, не може доносити никакав тачан закључак.

8.4 Биланс успјеха 2024 – 2025.

Биланс пословног успјеха АД„Градска чистоћа“ Братунац приказан је у табели број 21.

Табела 21 Биланс пословног успјеха

Приходи	2024.	2025.
Накнаде из домаћинства економског сектора	809,17	972,80
Продаја рециклираног материјала	0	0
Други приходи	336,72	316,06
Укупан приход	**1.145,92**	**1.289,03**
Расходи		
Особље	626.065,00	639.639,00
Материјал и средства	100.286,00	90.424,00
Остали трошкови	226.685,00	241.515,00
Вањске услуга	-	-
Државне таксе	6.322,00	2.972,00
Провизија	2.835,00	3.159,00
Амортизација	31.954,00	29.214,00
Остали расходи	33.877,00	35.539,00
Укупно расходи	**1.028.024,00**	**1.050.869,00**
ОПЕРАТИВНИ РЕЗУЛТАТ	**1.145.902,00**	**1.289.036,00**
ФИНАНСИЈСКИ ТРОШКОВИ	**1.028.024,00**	**1.050.869,00**
РЕЗУЛТАТ	**117.878,00**	**238.167,00**

* финансијски трошкови као разлика између прихода и расхода финансирања

Извор: Подаци АД „Градска чистоћа“ Братунац

Подаци презентовани у упоредним билансима су приказани у складу са важећом билансном шемом, која подразумјева да се приходи и расходи у билансу признају у моменту настанка а не у моменту наплате односно плаћања.

8.5 Процјена буџета 2026 – 2031.

Оквирна процјена средства која могу бити обезбијеђена за област управљања отпадом за период 2026-2031. година дата је у табели број 22.

Табела 22 Процјена средства за реализацију плана управљања отпадом за период 2026-2031

Буџетска ставка	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.
Средства за реализацију пројеката и активности у овој области	2.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Расходи за услуге чишћења јавних површина - Јавна хигијена	84.000	84.000	84.000	84.000	84.000	84.000
Расходи одлагања отпада на регионалну депонију	125.000	125.000	130.000	140.000	150.000	160.000
Средства за финансирање НВО пројеката из области ЗЖС	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

Извор: Подаци Административне службе општине Братунац

У презентованој табели је дата процјена средстава из буџета која се усмјеравају ка активностима управљања отпадом (прикупљање и одвоз отпада, јавна хигијена, одлагање отпада на регионалну депонију, суфинансирање пројеката из области заштите животне средине и подизање јавне свијести). Средства су процјењена на основу буџетских пројекција и потреба за имплементацијом пројеката у наредном периоду.

Поред наведених средстава, за реализацију активности дефинисаних планом управљања отпадом средства се могу обезбиједити из:

- Средстава јавног предузећа за управљање отпадом,
- Донација из фондова за заштиту животне средине и др.

8.6 Анализа и закључци

Анализом тарифног система који се примјењује за одвоз отпада уочљиво је да постоје могућности за ревидирање тарифа по појединим дјелатностима у циљу успостављања бољег односа између количине отпада који се генерише и цијене која се обрачунава.

Предузеће се у ранијем периоду сусретало са значајним проблемима у области наплате потраживања и предузимале су се мјере у виду тужби су ех пост мјере.

Непостојање ефикасних механизама за повећање, дотрајала возила за прикупљање отпада која стварају значајне трошкове одржавања и поправки, облик организовања предузећа који имплицира велике трошкове рада, представљају неке од најважнијих препрека предузећа да послује рентабилно и да из сопствених средстава финансира раст. На основу наведеног анализа ликвидности јавног предузећа за управљање отпадом указује да предузеће има неповољне коефицијенте ликвидности, као и коефицијенте финансијске стабилности. Предузеће се сусреће са јазом између прилива готовине из пословних активности и насталих обавеза из пословања.

Разлози настанка губитка у пословању АД „Градска чистоћа“ Братунац (губитак у 2025. год је 8.558.00 КМ.

- Повећање основице за исплату топлог оброка,
- Законска обавеза исплата најниже плате у РС, која је повећана
- Стање рачуна мјесечно путем поште ,
- Затварање великог броја радњи и расељавања становништва, што је утицало на смањење прихода,
- Због застарјелости возила већи трошкови одржавања,
- Трошкови депоновања и одвоза отпада на регионалну депонију

У циљу предупређења наведених услова од Начелника општине Братунац затражено је повећање цијена услуга, које нису одобрене. О наведеном је упозната Инвестиционо развојна банка као и ресорно министарство.

За рјешавање еколошких проблема на подручју општине потребно је проширити обухват организованог прикупљања отпада што ће уз ефикасан систем наплате утицати и на повећање прихода комуналног предузећа. За повећање пословне способности предузећа, поред повећања степена наплате пружених услуга, неопходно је и рационалније управљање укупним трошковима. За повећање обухвата потребна је додатна опрема и особље, коју предузеће не може обезбиједити из сопствених средстава, што имплицира потребу за бесповратним средствима у виду донација и помоћи.

Имајући у виду да је на подручју општине неопходно имплементирати значајан број пројеката из области управљања отпадом, неопходно је у буџету Општине планирати средства посебно за ту намјену.

9 Информисање јавности

9.1 Информисање грађана о пруженим услугама

Информисање корисника услуга се врши штампањем летака и обавјештењима која се штампају на полеђини рачуна и достављају лично.

9.2 Програми подизања свијести

Успостављање политике о развијању јавне свијести зарад ефикасног управљања отпадом је првенствено обавеза министрастава надлежних за образовање и заштиту животне средине, као и локалне самоуправе. Суштински је нопходно показати јавности утицај погрешног управљања отпадом на животну средину, на заједницу у којој живимо и дугорочно на здравље и квалитет живота грађана.

С обзиром да је стање свијести већег дијела грађана на ниском нивоу, а самим тим и одговорност према природи и животној средини, овом проблему треба посветити посебну пажњу.

На подизању свијести грађана Општина је у протеклом периоду преузимала одређене активности које су укључивале едукацију становништва као и конкретне акције уклањања отпада.

Активности у 2026. години

1. Акција чишћења и уређења лијеве обале ријеке Дрине која је организована у партнерству са становницима мјесних заједница уз обалу;
2. Акција „Април – мјесец чистоће“ коју чини низ активности на чишћењу јавних површина, стамбених објеката, уклањању дивљих депонија и сл.
3. Превентивно дјеловање надлежних инспектора из области заштите животне средине – директни разговори са локалним становништвом о значају правилног одлагања отпада.

Активности у 2027. години

1. Едукација становника у приградским насељима на тему „Организовање одвоза чврстог комуналног отпада у сеоским насељима“. Циљ едукације је подизање свијести као и припрема становништва за проширење система организованог прикупљања отпада на подручју Општине.
2. Акција „Април – мјесец чистоће“ која укључује предавања о правилном одлагању отпада и низ активности на чишћењу јавних површина, стамбених објеката, уклањању дивљих депонија и сл.

3. НВО су учествовале у процесу подизања јавне свјести у погледу управљања утпадом и организовања акције чишћења- удружења: „Сара“ Сребреница и „Природа“ Братунац.
4. Удружење „Маја“ из Кравице оранизује акције чишћења корита Кравичке ријеке у насељима Јежестица, Кравица и Коњевић Поље и подизање јавне свијести грађана из области управљања отпадом кроз предавања од стране надлежних инспектора општине Братунац. Буџет за акције чишћења је обезбедила општина Братунац.

9.3 Анализа и закључци

Општина је предузела бројне активности на подизању свијести грађана и процес је започела од најмлађе популације и школског узраста.

Одређене активности су предузете, али Општина у сарадњи са комуналним предузећем и невладиним организацијама, мора радити на даљем подизању свијести и знања о начинима и могућностима правилног управљања отпадом.

Активности треба да обухвате: даљу едукацију грађана и ученика у циљаним мјесним заједницама и школама на тему важности правилног одлагања отпада и могућностима његове поновне употребе, штампање и дистрибуција летака, брошура, плаката, одржавање јавних трибина, радионица и састанака уз укључивање свих заинтересованих страна.

10 Спецификација проблема

10.1 Институционални проблеми

У организационој структури Општинске управе Братунац, као посебна организациона цјелина организовано је Одјељења за просторно уређење и стамбено -комуналне послове, чији дјелокруг рада обухвата послове из области управљања отпадом.

Општина Братунац је послове из области управљања отпадом повјерила комуналном предузећу АД „Градска чистоћа“ Братунац. Надзор над радом комуналног предузећа општина врши преко скупштине предузећа, надзорног одбора и управе, комуналне полиције и еколошког инспектора.

Сарадња између комуналног предузећа, инспекције и просторног планира ја је на задовољавајућем нивоу.

Сарадња са невладиним сектором је конкретна и на задовољавајућем нивоу, (што потврђује велики број спроведених активности из области заштите животне средине), али би се сарадња тербала проширити и на друге невладине организације, које нису биле укључене у досадашње пројекте.

10.2 Правни проблеми

Стратегија управљања отпадом РС донешена је за период 2017-2026 која је кориштена као основа приликом израде овог Плана.

АД „Градска чистоћа“ је у складу са важећим законима прибавила потребне дозволе за обављање дјелатности, али с обзиром да није било средстава предвиђених у буџету општине Братунац, предложене мјере нису могле бити реализоване.

Одлука о управљању комуналним отпадом на територији општине Братунац је донесена на основу Закона о комуналним дјелатностима и Закона о управљању отпадом („Сл.гласник РС“ број; 124/11,100/17,111/13,106/15,16/18,70/20,63/21 и 65/21). Одлуком о управљању комуналним отпадом („Сл. билтен општине Братунац“ број 4/18) прописује да се сакупљање, транспорт и одлагање отпада врши у складу са Правилником о начину и условима одвоза и одлагања отпада Број;2/18 и 2/19 прописује да је надлежно комунално предузеће дужно урадити План прилагођавања управљања комуналним отпадом и да се преузимање, транспорт

и одлагање отпада врши у складу са одобреним Планом и програмом управљања комуналним отпадом од стране надлежног органа управе за комуналне послове.

Одлука о комуналном реду („Сл.билтен општине Братунац“ број 2/12,5/17,8/23 и 5/24) је донесена на основу члана 6. Закона о комуналним дјелатностима. Обе одлуке обухватају комунални отпад, с тим да Одлука о комуналном реду обухвата и друге комуналне дјелатности, а Одлука о управљању комуналним отпадом обухвата само комунални отпад.

Члан 94. Одлике о комуналном реду прописује да послове комунално-полицијске контроле врше комунални полицајци.

Члан 35. Одлуке о управљању комуналним отпадом на територији општине Братунац прописује да надзор над провођењем Одлуке врши комунална полиција и еколошки инспектор.

Ове двије Одлуке нису усаглашене и требало би их у наредном периоду усагласити.

У циљу унапређења ове области потребно је појачати активности комуналне полиције и еколошке инспекције на провођењу прописа из ове области и у сарадњи са надлежним судовима, успоставити ефикасне механизме за благовремено санкционисање правних и физичких лица која крше одредбе ових Одлука.

10.3 Инфраструктурни проблеми

На подручју општине Братунац не постоје уређене локације зелених острва, рециклажних центара, центара за кабасти отпад, као и других објекта за организовано одвајање корисних компоненти из отпада.

У наредном периоду треба приступити провођењу мјера предвиђених Планом прилагођавања и Планом активности по фазама израде.

Организованим прикупљањем отпада на подручју општине Братунац тренутно је обухваћено градско подручје и дијелови насеља Сикирић, Лозница, Бјеловац, Хрнчићи, Загони, Подчауш, Раковац, Храна, Глогова, Суха, Побрђе, Михаљевићи, Дубравице, Витковићи, Залужје, Реповац, Вољевица, Моштанице, Жути мост и Красанпоље , Полом, Факовиће , Жлијебац, Коњевић поље. Разлог слабе покривености територије општине системом прикупљања и одвоза отпада с једне стране је недосљедно провођење Одлуке о комуналном реду и Одлуке о управљању комуналним отпадом, а с друге лоша техничка опремљеност комуналног предузећа опремом за прикупљање и одвоз отпада. Поред наведених ограничавајућих фактора, примјетан је и отпор локалног становништва да се укључи у систем организованог сакупљања и збрињавања отпада.

Комунално предузеће би требало у свим насељима да врши одвоз отпада најмање једном седмично, а у појединим насељима и чешће. За реализацију напријед наведеног, предузећу је потребно више теренских радника и боља организација посла.

Неопходно је извршити набавку потребног броја контејнера, канти за отпад и корпи за улични отпад, како би се унаприједило стање комуналне опреме у граду. Такође, потребно је вршити редовно одржавање, прање, дезинфекцију и дезинсекцију постојеће опреме.

На подручју општине није организовано прикупљање опасног отпада из домаћинстава, тако да се исти одлаже заједно са осталим отпадом без претходног третмана. За наредни период је потребно организовати одвојено прикупљање опасног отпада који би се предавао оператерима овлаштеним за третман.

Медицински, анимални и грађевински отпад, аутомобилске гуме, електронски и електрични отпад такође се одлажу на локалну депонију без претходног третмана што указује на неопходност рјешавања збрињавања овог отпада.

10.4 Финансијски проблеми

Тарифни систем који се примјењује за одвоз отпада пружа могућност за ревидирање тарифа по појединим дјелатностима у циљу успостављања бољег односа између количине отпада који се генерише и цијене која се обрачунава.

Предузеће се сусреће са значајним проблемима у области наплате потраживања и мјере које предузима су у виду тужби су са закашњењем и неефикасне.

Низак степен наплате потраживања и непостојање ефикасних механизама за повећање, дотрајала возила за прикупљање отпада која стварају значајне трошкове одржавања и поправки, облик организовања предузећа који имплицира велике трошкове рада, представљају неке од најважнијих препрека предузећа да послује рентабилно и да из сопствених средстава финансира раст. На основу наведеног анализа ликвидности јавног предузећа за управљање отпадом указује да предузеће има неповољне коефицијенте ликвидности, као и коефицијенте финансијске стабилности. Предузеће се сусреће са јазом између прилива готовине из пословних активности и насталих обавеза из пословања.

За повећање пословне способности предузећа, поред повећања степена наплате пружених услуга, неопходно је и рационалније управљање укупним трошковима. За повећање обухвата потребна је додатна опрема и особље, коју предузеће не може обезбиједити из сопствених средстава, што имплицира потребу за бесповратним средствима у виду донација и помоћи.

Имајући у виду да је на подручју општине неопходно имплементирати значајан број пројеката из области управљања отпадом, неопходно је у буџету Општине планирати средства посебно за ту намјену.

10.5 Јавна свијест

Општина у наредном периоду у сарадњи са комуналним предузећем и невладиним организацијама, мора радити на даљем подизању свијести и знања о начинима и могућностима правилног управљања отпадом.

Активности треба да обухвате: даљу едукацију грађана и ученика у циљаним мјесним заједницама и школама на тему важности правилног одлагања отпада и могућностима његове поновне употребе, штампање и дистрибуција летака, брошура, плаката, одржавање јавних трибина, радионица и састанака уз укључивање свих заинтересованих страна.

НВО својим активностима доприносе трајним и одрживим резутатима.

11 Циљеви управљања отпадом за плански период

Управљање отпадом је дефинисано тако да се врши примјеном мјера које обезбиједјују најмањи ризик по здравље људи и животну средину.

На основу тренутног стања и активности које је потребно преузети у области управљања отпадом желимо постићи сљедеће циљеве:

Табела 23 Циљеви управљања отпадом за плански период 2026-2031. година

Циљ	Опис циља	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.
Циљ 1.	Побољшати систем прикупљања и одвоза отпада на подручју општине Братунац	55%	60%	65%	70%	75%	90%
Циљ 2.	Уклонити нелегална одлагалишта и санирати подручја на којима се налазе	35%	40%	45%	60%	70%	80%
Циљ 3.	Повећати степен наплате пружених услуга	70%	80%	85%	90%	95%	95%
Циљ 4.	Успоставити систем одвојеног прикупљања, поновног искоришћења и рециклаже отпада					5%	10%
Циљ 5.	Развити свијест становништва о правилном управљању отпадом						

12 Акциони програм

12.1 Програм мјера за унапређење система за прикупљање и одвоз отпада

Табела 24 Програм мјера за унапређење система за прикупљање и одвоз отпада

Циљ	Опис мјере	Рок извршења	Одговорност за извршење	Потребна средства (КМ)	Извор средстава
Циљ 1.	Измјена и допуна Одлуке о комуналном реду и Одлуке о управљању комауналним отпадом на подручју општине Братунац	2026.	Општина	н/а	н/а
	Измјене регулационих планова у циљу уписивања локација комуналних објеката за отпад	2026.	Општина	5.000,00	Буџет општине
	Побољшање и проширење услуге прикупљања отпада на МЗ	2026.	Општина	450.000,00	Буџет, комунално предузеће
	Укључивање МЗ Јежестица, Биљача и Полом (свих засеока) у систем организованог прикупљања отпада	2026.	Општина, комунално предузеће	10.000,00	Буџет, комунално предузеће
	Укључивање МЗ Коњевић Поље, Тегаре и Факовићи, (свих засеока) у систем организованог прикупљања отпада	2026.	Општина, комунално предузеће	10.000,00	Буџет, комунално предузеће
	Укључивање МЗ Слапашница и Бљечева,(свих засеока) у систем организованог прикупљања отпада	2027.	Општина, комунално предузеће	10.000,00	Буџет, комунално предузеће
	Израда Програма за одвојено прикупљање отпада	2028.	Општина	5.000,00	Буџет општине
Циљ 2.	Увођење ефикасног система наплате пружених услуга	2026.	Комунално предузеће, Општина	5.000,00	Комунално предузеће, Општина

12.2 Програм мјера за унапрјеђење система за искориштавање отпада

Табела 25 Програм мјера за унапрјеђење система за искориштавање отпада

Циљ	Опис мјере	Рок извршења	Одговорност за извршење	Потребна средства (КМ)	Извор средстава
Циљ	Доношење Одлуке о раздвајању отпада	2027.	Општина	10.000,00	Буџет општине

	Увођење зелених острва у урбаном дјелу општине	2027.	Општина	3.000,00	Буџет општине
	Пројекат рециклаже у МЗ Кравица	2027-2031.	Општина	2.000,00	Буџет општине

12.3 Програм мјера за унапрјеђење система за коначно одлагање отпада

Табела 26 Програм мјера за унапрјеђење система за коначно одлагање отпада

Циљ	Опис мјере	Рок извршења	Одговорност за извршење	Потребна средства	Извор средстава
Циљ 4.	Санација дивљих депонија		Општина, комунално предузеће	13.950,00	Буџет, комунално предузеће
	1/2	2026	АД „Градска чистоћа“	2.555,00	Буџет општине
	2/2	2027	АД „Градска чистоћа“	2.555,00	Буџет општине

12.4 Програм мјера за подизање јавне свијести у управљању отпадом

Табела 27 Програм мјера за подизање јавне свијести у управљању отпадом

Циљ	Опис мјере	Рок извршења	Одговорност за извршење	Потребна средства	Извор средстава
Циљ 5.	Израда програма мјера и активности на подизању јавне свијести о управљању отпадом	2026.	Општина	-	-
	Едукација становништва о правилном одлагању отпада	2026-2030.	Општина	4.000,00	НВО
	Едукација становништва о селективном одлагању отпада	2026-2029.	Општина	2.000,00	НВО

13 Анализа ризика

Имплементација активности дефинисаних Планом управљања отпадом је под утицајем одређених ризика који могу угрозити позитиван исход реализације задатих циљева. Идентификовани ризици су системски, институционални, финансијски и др.
Најзначајнији ризици који могу утицати на реализацију Плана управљања отпадом општине Братунац су дати наредној табели:

Табела 28 Анализа ризика за реализацију Плана управљања отпадом општине Братунац

РБ	Циљ	Ризик
1.	Проширити систем прикупљања и одвоза отпада на подручју општине	1. Нефункционисање законодавне власти на општинском нивоу;

РБ	Циљ	Ризик
	Братунац	2. Недостатак финансијских средстава за реализацију капиталних пројеката; 3. Отпор становништва према организованом прикупљању и одвозу отпада; 4. Неодржавање путне инфраструктуре;
2.	Повећати степен наплате пружених услуга	1. Недостатак финансијских средстава за куповину софтверских рјешења; 2. Неефикасно функционисање одабраних рјешења; 3. Смањење платежне способности становништва;
3.	Успоставити систем одвојеног прикупљања, поновног искоришћења и рециклаже отпада	1. Неисплативост система одвојеног прикупљања отпада; 2. Нестабилност цијене за откуп селективно прикупљеног отпада; 3. Недовољно развијена мрежа оператера за откуп селективно прикупљеног отпада;
4.	Уклонити нелегална одлагалишта и санирати подручја на којима се налазе	1. Неидентификовање свих дивљих депонија на подручју општине; 2. Недостатак финансијских средстава за реализацију; 3. Стварање нових дивљих депонија; 4. Несанкционисање несавјесног становништва;
5.	Развити свијест становништва о правилном управљању отпадом	1. Неефикасна реализација мјера за подизање свијести становништва 2. Незаинтересованост становништва за едукацију;

За рјешавање еколошких проблема на подручју општине потребно је проширити обухват организованог прикупљања отпада, јер је одвоз отпада обавезан само у урбаном дјелу, што ће уз ефикасан систем наплате утицати и на повећање прихода комуналног предузећа.

СО Братунац је усвојила Одлуку о комуналоном реду и Одлука о управљању комуналним отпадом, у којим нису назначена подручја прикупљања отпадом. Ове двије Одлуке нису усаглашене и требало би их у наредном периоду усагласити.

На подручју општине Братунац не постоје уређене локације зелених острва, рециклажних центара, центара за кабасти отпад, као и других објекта за организовано одвајање корисних компоненти из отпада.

У циљу селективног прикупљања отпада на подручју општине Братунац неопходно је урадити студију економске исплативости успостављања система за селективно прикупљање отпада, а затим Регулационим планом за урбано градско подручје општина Бтарунац одредити локације зелених острва, рециклажних центара, центара за кабасти отпад, локације за прихват специјалног отпада и сл.

На подручју општине није организовано прикупљање опасног отпада из домаћинстава, тако да се исти одлаже заједно са осталим отпадом без претходног третмана. За наредни период је потребно организовати одвојено прикупљање опасног отпада који би се предавао оператерима овлаштеним за третман.

Регулациони план општине Братунац не одређује локације контејнера, зелених острва, локацију рециклажног дворишта и претоварне станице.

На подручју општине тренутно не постоје центри за кабасти отпад и тренутно је у току издавање еколошке дозволе за одлагање капастог отпада на простору бивше депоније ,,Реповац,,. Потребно је у Регулационом плану одредити једну или више локација гдје би становништво одлагало кабасти отпад, а који би комунално предузеће преузимало и збрињавало на одговарајући начин.

14 Мониторинг имплементације

Мониторинг подразумијева формирање тијела у Општини које ће пратити индикаторе и реализацију плана, на годишњем нивоу.

Праћење имплементације Општинског плана управљања отпадом у свим његовим сегментима, према утврђеној динамици и роковима за реализацију вршити ће Радна група за проведбу ОПУ-а.

Радну групу Рјешењем именује начелник општине на плански период одређен ОПУ-ом у року од 15 дана од усвјања ОПУ-а. Први оснивачки састанак Радне групе се планира у периоду септембар 2026.год. ради планирања активности и приједлога прорачуна у 2026. години.

Именована особе могу оперативно делегирати одговорне особе за судјеловање у раду Радне групе, при чему се не искључује потреба за њиховом присутношћу и учествовању у процесу праћења и оцјене постигнутих циљева.

Задатак Радне групе је да:

- прикупља податке, одбрађује их и анализира индикаторе стања околина,
- анализира, оцјењује и сумира резултате завршених активности у текућој години,
- планира активности и средства за наредну годину,
- утврђује начин приступања вањским изворима финансирања за оне пројекте за које је то предвиђено.

У планском периоду, Радна група ће се иначе састајати најмање два пута годишње и то:

- Први радни састанак у мјесецу мају ради евалуације активности у текућој години. Након првог радног састанка састанка, Радна група припрема Први извјештај о степену имплементације Плана који се подноси Скупштини на првој наредној сједници. Скупштина усваја или одбија извјештај и предлаже корективне акције у циљу постизања учинковитости и дјелотворности на имплементацији ОПУ-а.
- Други радни састанак у мјесецу септембру ради ажурирања Акцијског плана и планирања редослиједа имплементације активности, средстава потребних за њихову реализацију у општинском прорачуну за наредну годину и начина приступања вањским изворима финансирања за оне пројекте за које је то предвиђено. Након другог радног састанка, Радна група припрема Коначни извјештај о имплементацији ОПУ-а за текућу години те на основу њега и Ревидирани акциони план за наредну годину са приједлогом прорачуна. Сви документи се подносе Скупштини на првој наредној сједници које усваја или одбија извјештај и одобрава планирање средстава у прорачуну за наредну годину.

Оцјена успјешности пројеката се врши у складу са индикаторима постављеним у Акционом плану. Оцјена успјешности ОПУ-а се врши на основу праћења индикатора из циљева:

- Количина прикупљеног отпада т/год
- Број домаћинстава укључених у сервис
- Број становника укључених у сервис
- Број привредних субјеката укључених у сервис
- Број јавних субјеката укључених у сервис
- Степен наплате (број домаћинстава или % који плаћа услугу од укупног броја којем је пружена улсуга)
- Количина издвојеног папира т/год
- Количина издвојене пластике т/год
- Приход од продате секундарне сировине- папира КМ/год
- Приход од продате секундарне сировине- пластике КМ/год

- Расходи за прикупљање секундарне сировине- папира КМ/год
- Број акција на подизању јавне свијести
- Број укључених учесника у програме подизање свијести
- Количина отпада смањења кроз програме подизања свијести
- Број пријава инспекције
- Број санираних дивљих депонија
- Број ријешених тужби у односи на однесене.

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА БРАТУНАЦ
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ
БРАТУНАЦ
Број: 01-022-188/26
Братунац, 29.10.2026. године.

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

_____

Изудин Алић с.р.